

Srečanje odborov Občine Dolina in Pokrajine Trst

Nataša Paulin: Glasbena matica že devet mesecev pogreša državne prispevke, zdaj pa ji teče voda v grlo

3

Pravljčna dežela s princi na konjih

21

GOSTIŠČE TURK
Ribje in mesne specialitete ter jedi s tartufi

10% popust ob rezervaciji

Bertoki - Bertocchi, Cestna med vinogradi 34
Tel: +386-5-639-25-95
gostisce_turk@siol.net

Primorski dnevnik

PETEK, 28. SEPTEMBRA 2012

Št. 229 (20.552) leto LXVIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339
GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190
Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 € CENA V SLOVENIJI 1,20 €

V Rimu enotni, doma pa ne

SANDOR TENCE

Rudi Pavšič in Drago Štoka sta na umestitev vladnega omizja o slovenski manjšini prišla s skupnimi stališči, kar je gotovo pozitivno. To cenijo v Rimu in v Sloveniji, katere diplomacija je v to omizja vložila veliko naporov, truda in potrpljenja, kar zna najboljše povedati veleposlanik v Italiji Iztok Mirošič. Nič kolikokrat je pisal, se srečal ter pogajal s predstavniki prej Berlusconijeve in nato Montijeve vlade.

Besede podtajnika Saveria Ruperta in udeležencev omizja kličejo k velikemu realizmu. Pobuda je namreč zagledala luč sredi zelo hude gospodarske, finančne in politične krize, ki jo Italija in Slovenija preživljata skupno s kar nekaj evropskimi državami. Omizje nima čudežne palčice in niti svojega proračuna, njegova vloga je spodbujevalna in dialoška med državo, njenimi institucijami in manjšino.

Predsednika SKGZ in SSO se bolj razumeta v Rimu in v Ljubljani, kot doma, kjer bi tudi rabili nekakšno omizje. S to ugotovitvijo ne odkrivamo »tope vode«, kot tudi si ne smemo zakrivati oči pred dejstvom, da je stopnja zaupanja med krovnicima organizacijama danes zelo nizka, morda najnižja iz zadnjih let, kot dokazujejo burna dogajanja, ki so spremljala letošnjo nesrečno Bazovico. Polemika, če jo tako imenujemo, ki sledi nastopu Livia Semoliča na slovenski televiziji me nikakor ne navdušuje, kot me je še kar naveličal (in najbrž z menoj še koga) ta večni disput o manjšinskih dvojnikih (problem je sicer realen in še kako pereč), pri katerem sta SSO in SKGZ na povsem nasprotnih bregovih.

Razprave in polemike prevečkrat obidejo temeljni problem, ki ga tudi za manjšinske ustanove in organizacije predstavlja ta kriza. Manjšinska politika je v ta nesrečni čas vstopila nepripravljena in razklana, tiste, ki so opozarjali, da najhujše šele prihaja, pa ni nihče poslušal ali jemal resno.

V Sloveniji in v Italiji se zaradi krize izvajajo in načrtujejo velike spremembe, mi pa čakamo na nevem kaj. O italijanski politiki si lahko mislimo kar hočemo, imamo pa vlado, ki jo podpirata tako Pier Luigi Bersani in Silvio Berlusconi. Mi nimamo »slovenskega« Maria Montija, ki bi ga še kako potrebovali. Verjemi, to ni demagogija. Manjšinska politika (to velja tudi za politične stranke) je pred zelo pomembno preizkušnjo. V igri ni le njena verodostojnost, ki ni ravno na zavdljivih ravni, v igri so precej pomembnejše stvari.

ITALIJA - Premier ob robu zasedanja Generalne skupščine ZN o povolilnem scenariju

Monti: V skrajni sili bi ostal na čelu vlade

Navdušen edinole Casini - Bersani in Berlusconi: Prej volitve

GORICA - Začel se je štiridnevni poulični praznik

Gorica spet »okusna«

V mestnem središču zaživelo enajst kulinarčnih vasi s stojnicami iz dvajsetih držav

GORICA - V Gorici se je včeraj začel štiridnevni praznik Okusi na meji, ki iz leta v leto krepi svojo vlogo glavnega turističnega dogodka v mestu. Na svečanem odprtju sta spregovorila goriški in novogoriški

župan Ettore Romoli in Matej Arčon, saj je praznik iz leta v letu tudi vse bolj čezmejen. Na letošnji izvedbi je kar 40 od 250 stojnic iz Slovenije, sploh pa je včeraj v mestnem središču zaživelo enajst kulinarčnih vasi s stoj-

nicami iz dvajsetih držav. Danes, jutri in popjutrišnjem se bo zvrstilo tudi več glasbenih nastopov in koncertov, tako da bo v Gorici nadvse praznično in veselo.

Na 15. strani

NEW YORK, RIM - Predsednik vlade Mario Monti je včeraj izrazil pripravljenost, da v skrajni sili tudi po parlamentarnih volitvah, ki bodo prihodnje pomlad, ostane na čelu vlade. »Če bodo razmere take, da bom lahko po volitvah koristen, potem to bom,« je dejal Monti ob robu zasedanja Generalne skupščine ZN v New Yorku.

Njegove besede so v Italiji seveda močno odjeknile. Pozdravil jih je edinole voditelj UDC Pier Ferdinando Casini. Prvaka Demokratske stranke Pier Luigi Bersani in Ljudstva svobode Silvio Berlusconi sta opozorila, da je treba najprej izpeljati volitve. Predstavniki ostalih strank pa so novico negativno sprejeli.

Na 5. strani

V Ljubljani srečanje slovenskih novinarjev

Na 2. strani

Pomen glasbe v manjšinskih jezikih

Na 3. strani

Trst: jutri sprehod do starega pristanišča

Na 6. strani

Prvenec Martina Turka na festivalu v Portorožu

Na 12. strani

Kotalkališče na Peči bodo pokrili leta 2013

Na 14. strani

Prispevki le »boljšim« kulturnim dogodkom

Na 16. strani

kakšna usoda nas čaka

LJUBLJANA Župan Janković preiskovan zaradi Stožic

LJUBLJANA - Preiskovalci slovenskega Nacionalnega preiskovalnega urada so včeraj izvedli 23 hišnih preiskav in začasno pridržali šest oseb zaradi suma nepravilnosti pri financiranju in izvedbi gradnje športnega objekta v Ljubljani. Šlo naj bi za preiskavo financiranja Stožic, kriminalisti pa so preiskali tudi dom ljubljanskega župana Zorana Jankovića in mestno hišo. Od šestih oseb, ki so bile pridržane v jutranjih urah, so bile v večernih urah še vedno pridržane tri osebe. Janković ni bil pridržan.

Na 4. strani

TRST - Danes začetek znanstvenega festivala

Trieste Next

Celo morje predavanj in srečanj, včeraj odprli razstavo v naravoslovnem muzeju

6

SLOVENSKE USTANOVE BREZ PRISPEVKOV - Predsednica Glasbene matice Nataša Paulin

Prevladuje velika negotovost, čas hiti in voda nam že teče v grlo

»Pri SSO umirjeni, pri SKGZ bolj zaskrbljeni« - GM že nekaj časa varčuje, večna tema dvojnikov še brez rešitve

TRST - Na dan zasedanja rimskega omizja za vprašanja slovenske manjšine je goriški predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Livio Semolič v oddaji Odmevi (RTV Slovenija) napovedal, da če ne bo novosti s prispevki, »bomo začeli odpuščati«. Dejal je, da bo to prvi ukrep, ki bo sprejet že v nekaj tednih. Nato je svojo izjavo popravil, češ da bodo odpuščali v prihodnjih mesecih. V Primorskem dnevniku je pojasnil, da je imel v mislih predvsem Glasbeno matico ter Narodno in študijsko knjižnico. Včeraj smo se pogovorili s predsednico Glasbene matice Natašo Paulin.

Ali pri Glasbeni matici res načrtujete odpuščanja, kakor pravi Semolič?

Problem je vsesplošen, saj že devet mesecev nismo prejeli iz Italije nobenega prispevka. GM je v težavah, ker predstavljajo prispevki iz zakona št. 38/2001 celih 72 odstotkov prihodkov. Prispevki iz Slovenije so zelo nizki, saj predstavljajo približno dva odstotka prihodkov, preostali delež (okrog 26 odstotkov, op. nov.) pa prihaja s sponzorstvi, projekti in članarinami. Ko celih devet mesecev pogrešaš priliv, ki je za ustanovo življenjskega pomena, se znajdeš v težavah.

Mi smo zelo odgovorno upravljali, stalno smo se prilagajali stroškom in omejenemu prilivu prispevkov, in sicer na vse mogoče načine. Drugih primanjkljajev nismo ustvarjali. Logično pa je, da je stiska proti koncu leta ob pomanjkanju glavnega finančnega priliva precejšnja. Če bi danes ali pa v teku enega meseca prispela sredstva, bi se položaj lahko izboljšal. Drugače pa bo problem zelo resen. Semoličovo izjavo razumem v tem smislu.

Koliko je uslužbencev?

Osemnajst, in sicer enajst za nedoločen ter sedem za določen čas. Poleg tega pa imamo sodelavce z različnimi pogodbami.

Povedali ste, da ste v zadnjih letih že varčevali. Kako?

Kot prvo bi omenila, da smo kar pet uslužbencev upokojili. Z njimi smo se pogovarjali in dosegli primerne dogovore. Stalno zaposleni s finančnega vidika najbolj bremenijo našo ustanovo. Potem smo se odpovedali koncertni sezoni in marsikdo nam je to zameril, ker smo se izneverili eni od bistvenih dejavnosti. Od časa do časa prirejamo koncerte in razne dogodke, redna koncertna dejavnost pa sploh ne pride v poštev. Število otrok, ki obiskujejo glasbeno šolo - za individualni pouk jih je zdaj 550 - se je resda nekoliko zmanjšalo, ampak ne tako drastično. Obseg teh dejavnosti smo kljub vsemu obdržali, zahteve pa so se spremenile. Delovna pogodba je medtem podvržena trendu višanja plač ... Mi se moramo vsega tega zavedati in načrtovanje postane težko, če nimaš sistemskega finančnega priliva.

So še katere storitve pod vprašajem?

Resna glasbena šola, ki ponuja družinam vse instrumente, bi morala imeti ob rednem delu tudi svoje zборе in orkester, tega pa si ne moremo privoščiti, ker to prinaša dodatne stroške. Tako pa imamo že okrnjeno šolsko ponudbo.

Ne morem mimo večne teme dvojnikov v slovenski manjšini. Na Goriškem sta dejavni dve slovenski glasbeni šoli. Ste kdaj razmišljali o možnosti, da bi se pod silo razmer umaknili iz Gorice?

O tem razmišljamo že dve leti. Ob stoletnici delovanja smo priredili srečanje, na katerem smo o tem govorili, a nismo prišli do nobenega zaključka. Glede na to, da imamo s Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo Emil Komel nekaj skupnih profesorjev, smo pomislili, da bi lahko nekdo poučeval na eni šoli (kamor bi se preselili vsi njegovi učenci), nekdo drug pa na drugi. Še ena varianta je ustanovitev nove šole, ki ne bi prizadela nikogar. Namesto dveh glasbenih šol bi imeli v Gorici eno, lahko pa bi se vselila v Trgovski dom, kjer je bila zgodovinsko prisotna. A če nimaš sogovornika, ali pa če sogovornik vztraja pri tem, da je bil pač on prvi prisoten ...

Obstaja še ena možnost. Glasbena matica bi lahko prepustila Gorico glasbeni šoli Emila Komela ...

Kaj bi se zgodilo z redno zaposlenimi profesorji? Tudi v Gorici jih imamo.

Seveda. Govoril sem o skrajnih razmerah.

Morali bi sedeti k mizi in skupaj premisliti sistem glasbenih šol. V Gorici ponujamo individualne lekcije, dejavnosti nismo zelo povečali. Danes imamo 150 učencev in več jih ne sprejemamo, ker je to naš cilj. Nismo uvedli novih glasbil, recimo harfe, čeprav imamo profesorja. Nekih jasnih smernic smo se držali, vendar nismo nikoli prišli do kakega zaključka s sorodno šolo. Vtis imam, da smo v stalni konkurenci. Dobro, ena šola lahko tudi izgine, ampak mora biti jasno, zakaj.

Če se povrneva k trenutni finančni stiski - ste optimistka ali pesimistka?

Torej. Jaz sem po naravi velika optimistka, a sem zadnje čase zaskrbljena. Glasbena matica je skupna članica obeh krovnih organizacij. Sama ugotavljam, da so pri SSO precej umirjeni, medtem ko so pri SKGZ bolj zaskrbljeni, iz dveh kanalov pa prejemamo nasprotujoče si novice. Včasih slišim, da bodo sredstva prišla, moje vprašanje pa je - kdaj? Od tega je odvisno preživetje naše ustanove. Čas medtem hiti in voda nam že teče v grlo.

Aljoša Fonda

Predsednica Glasbene matice Nataša Paulin

ARHIV

ČEDAD - Srečanje Novega Matajurja in Radia Onde Furlane

Pomen glasbe v manjšinskih jezikih

Na predvečer evropskega dneva jezikov spregovorili o uveljavljanju jezikov manjšin s pomočjo glasbe

ČEDAD - Z glasbo v svojem materinem, manjšinskem, jeziku do utrjevanja zavesti o pripadnosti določeni skupnosti in obenem do osvobajanja iz verig standardizacije ter odpiranja v širši svet, za katerega smo lahko prav zaradi svoje posebnosti bolj zanimivi. To je sinteza kulturnega in večjezičnega srečanja z naslovom "Plui lenghis, plui musicis, plui Europe / Več jezikov, več glasbe, več Evrope / Più lingue, più musiche, più Europa", ki sta ga organizirala Novi Matajur in Radio Onde Furlane na predvečer evropskega dneva jezikov.

O uveljavljanju manjšinskih jezikov s pomočjo glasbe so po uvodnem pozdravu Paola Cantaruttija in Mihe Obita spregovorili Marco Stolfo, avtor knjige "La mè lenghe e su ne il rock (e no dome chel). Friùl, Europe", ki ob vprašanjih s področja zgodovine, politike, družbe, jezikovnih pravic, literature in zaščite manjšin obravnava zlasti razvoj glasbe v manjšinskih jezikih, in predstavnik sodobne beneške oziroma furlanske glasbene scene Igor Cerno (BK evolution) ter Leo Virgili (Arbe Garge, Kosovni Odpadki, Bande Tzingare itd.).

Stolfo je analiziral razvoj različnih glasbenih gibanj znotraj manjšinskih skupnosti v Evropi, predvsem okcitanske, baskovske in frizijske, ter ugotavljal, kako so bila ta praviloma v sozvočju oziroma povezana s političnimi dejavniki. Pri Furlanih pa se to ni zgodilo, kot je poudaril Leo Virgili, saj so bila stališča, ki so jih zagovarjali avtonomisti, izredno konservativna. Furlanska glasba se je tako razvijala samostojno, pri tem pa so tudi sami glasbeniki s svojim umetniškim ustvarjanjem zasledovali določene politične cilje.

Pri Slovencih na Videmskem se je bolj inovativna narečna glasba pojavila v začetku sedemdesetih let po zaslugi kantavtorjev Rina Chineseja v Reziji in Kekka Bergnacha v Benečiji. Njunemu zgledu so sledili številni (pri tem je pomembno vlogo odigral in jo še tudi Senjam beneške pesmi) in še zlasti v zadnjem obdobju se glasbi v narečju posvečajo tudi mlajši, šolani glasbeniki, pri katerih se pozna vpliv dvojezične šole v Špetru in Glasbene Matice. Med novjšimi bendi se je v teh krajih še posebno uveljavila skupina Bk evolution, o kateri je spregovoril pevec Igor Cerno, ki je tudi napisal besedila za več skladb. Kot je

sam povedal, je bilo povsem naravno, da pesmi piše v svojem narečju, jeziku, ki se ga je kot prvega naučil. Drugače sploh ne bi moglo biti, je povedal in dodal, da so se z ostalimi člani skupine povsem zavestno odločili, da besedila prevedejo samo v angleščino, saj je tu pri nas marsikdo omalovaževalno obravnaval njihovo delo. V Evropi pa je glasba v manjšinskih jezikih nedvomno bolj cenjena, kar dokazuje tudi festival Liet, ki bo letos 1. decembra v kraju Xixón - Gijón v Asturiji. Pri nas bodo kvalifikacije za ta festival v okviru tekmovanja Suns, ki bo 2. novembra v Vidmu. (NM)

Od leve Cantarutti, Obit, Stolfo, Cerno in Virgili

NM

TRUE PRODUCTS REAL PEOPLE

- * SMUČANJE
- * TURNO SMUČANJE
- * FREE RIDE
- * ALPINIZEM
- * TREKKING
- * KOLESARSTVO
- * OUTDOOR
- * PROSTI ČAS

NAJBOLJŠA PODNUBA artiklov

OBIŠČITE NAS

Trgovina Alternativa sport v Sesljanu vabi prijatelje in stranke **v soboto, 29. septembra** na odprtje novih prostorov za najem smučarske opreme, kjer bomo skupaj nazdravili novi zimski sezoni.

10% popust na sezonski najem smuči ter zadnji week end popustov do 50% na zimske in poletne artikle.

MILLET, ENIGMA, HOSOUR, MOUNTAIN HARD WEAR, MARIETTA, elean, PEAK PERFORMANCE, GARDOP, LA SPORTIVA, Lafuma

www.alternativasport.com
ALTERNATIVA sport

Sesljan 41/D, 34011 Devin Nabrežina (Trst)
T: +39(0)402916120 E: alternativasport@alternativasport.com

OBČINA TRST - Župan Roberto Cosolini vabi vse občane, da se jutri dopoldne udeležijo pobude za rast mesta

Simboličen sprehod za obnovo in prepород starega pristanišča

Cosolini: Pristaniške dejavnosti so nemogoče - Med gradbenimi špekulacijami in naložbami velika razlika

Tržaško staro pristanišče mora postati del Trsta in ga je treba zato korenito obnoviti. Delati je treba na tem, da se bodo v njem razvijale različne dejavnosti, sploh pa mora biti to območje odprto za javnost oziroma za Tržčane, ki imajo nenazadnje do tega pravico. Kdor zagovarja status quo ali spodbuja njegovo uporabo v pristaniške namene, samo zavira razvoj mesta. Ali pa si kdo predstavlja, da bi lahko tovrstni dnevno peljali po tržaškem nabrežju, saj je to zanje edina možna pot (obalna cesta je za tovrstne že tako prepovedana, na U. Commerciale pa je bolje ne pomisliti)?

To je stališče tržaškega župana Roberta Cosolinija, ki je že večkrat poudaril, da je treba prostocarinško cono v starem pristanišču vsaj delno premakniti na drugo območje, namenjeno za pristaniške dejavnosti. Na ta način bo končno mogoč razvoj starega pristanišča, na katerem je že 30 let v bistvu onemogočena vsaka nova dejavnost in torej naložba, pa čeprav bi lahko to zdaj storili družbi Greensisam ter Portocittà, ki sta si zagotovili skoraj stoletno koncesijo za upravljanje starega pristanišča. Da je mogoče prostocarinško cono premakniti, je potrdil tudi Rim in je zdaj v bistvu na osnovi ustreznega stališča italijanske vlade dovolj podpis prefekta. Tisti, ki opozarjajo na nevarnost pred divjimi gradnjami pa morajo ločevati, pravi župan, ker je med gradbenimi špekulacijami in naložbami, ki prinašajo delovna mesta in blaginjo, velika razlika.

Cosolini bo v soboto priredil simboličen sprehod od Velikega trga do starega pristanišča, da bi s tem idejno povezal prireditve Next, ki sloni na znanosti in prihodnosti, s starim pristaniščem, ki predstavlja prihodnost Trsta. Pobudo je predstavil včeraj popoldne na županstvu in povabil vse, da se udeležijo sprehoda. Udeleženci se bodo zbrali na Velikem trgu, od koder bodo krenili proti staremu pristanišču okrog 10.15. Sprehod se bo zaključil približno 30 minut kasneje.

To bo odlična priložnost, da se čim širši krog ljudi na državni in na mednarodni ravni seznanijo s potencialom mesta in starega pristanišča, je poudaril Cosolini. Namen pobude je namreč spodbujati razpravo, ker je nujna jasnost

glede vprašanja, ali mora to biti še naprej prostocarinško območje, ali ne. Župan je mnenja, da ne. Ravno tako je potrebna jasnost, ali bo to območje še naprej državna last. Podjetniki oziroma vlagatelji potrebujejo namreč jamstva glede prihodnosti, še predvsem iz pravnega vidika. Pristaniške dejavnosti v starem pristanišču vsekakor niso mogoče in se morajo razvijati v novem pristanišču, ki se bo v prihodnosti še razvijalo, Pristaniška oblast pa ne bo izgubila nič. Dovolj je pomisliti na logistično ploščad, je ocenil Cosolini.

Več kot 80 odstotkov Tržčanov je mnenja, da je staro pristanišče potrebno sprememb, je še povedal. Zato je skrajni čas, da se stvari premaknejo z mrtvega tira. Župan je že spodbudil na več načinov obnovo starega pristanišča in tudi priredil jutrišnji sprehod. Toda odslej bodo na vrsti drugi, je poudaril Cosolini in opozoril, da je nujen učinkovit marketing v Italiji in na mednarodnem prizorišču. Za to pa je nujna skupna strategija.

Aljoša Gašperlin

Tržaški župan Roberto Cosolini se zavzema za urbanistični razvoj starega pristanišča

KROMA

SEL - Tiskovna konferenca o fuziji Acegas-Hera »Brez združitve bi Trst izgubil družbo Acegas«

Po združitvi družb Acegas-Aps in grupacije Hera iz Emilije-Romagne bo še utrjena kontrola javne uprave nad za družbo pomembnimi storitvami, kot so dobava vode, plina in elektrike, poleg tega pa ne bo mesto ostalo brez lastnega podjetja. Družba Acegas je namreč zelo zadolžena (470 milijonov evrov) in je zelo verjetno, da bi morali brez te fuzije podjetje Acegas prodati po kosih. Kar pa je še najbolj pomembno, bodo tarife še naprej določali na lokalni ravni (na Tržaškem je za to pristojno območje ATO, ki ga sestavljajo pokrajinska predsednica in župani okoliških občin oz. njihovi zastopniki), nekatere storitve (kot npr. upravljanje pokopaliških storitev) pa se bodo morda vrnilo oz. ostale v lokalni režiji.

To so glavni razlogi, zaradi katerih so tržaški občinski svetniki Levice, ekologije in svobode Marino Sossi, Daniela Gerin in Mario Reali podprli združitve med Acegasom in Hero med ustrezno razpravo v občinskem svetu. Svetniki

SEL so pri tem tudi vložili resolucijo z nekaterimi zahtevami, ki jo je občinski svet sprejel.

Zakaj je SEL podprl fuzijo, sta razložila včeraj na tiskovni konferenci občinski svetnik Marino Sossi in odgovorni za delo v pokrajinskem forumu SEL Waldy Catalano. SEL je blizu delavcem, je povedal Sossi. Glede na dejstvo, da so sindikati Cgil, Cisl in Uil po številnih sindikalnih skupščinah podprli združitve, je to operacijo podprl tudi SEL. Toda SEL je tudi predstavil, kot rečeno, resolucijo z zahtevami, ki jih bo moral tržaški župan Roberto Cosolini zdaj upoštevati v pogajanjih s Hero. Med zahtevami je ustanovitev svetniške komisije, ki bo morala proučiti možnost neposrednega upravljanja nekaterih storitev v Trstu. Dalje je nujna zaščita delovnih mest, kot tudi zagotovilo, da bodo ostala vsa delovna mesta v Trstu. Tarife za vodo pa ne bodo smele nenazadnje nikdar preseči stopnje inflacije.

A.G.

PRISTANIŠKA KAPITANIJA Zamenjava na čelu obalne straže, novi poveljnik domačin

Na tržaški pristaniški kapitaniji bo danes ob 10.30 slovesna zamenjava na čelu obalne straže in deželne pomorske direkcije. Kontraadmiral Antonio Basile (*na sliki*) odhaja, na njegovo mesto pa prihaja domačin. Kapitan bojne ladje Goffredo Bon, ki bo odslej poveljeval tržaški kapitaniji, se je namreč rodil v Ronkah in živi v Tržiču, kjer je med letoma 2002 in 2005 vodil tamkajšnjo pristaniško kapitanijo. Slovesnosti bo prisostvoval sam generalni poveljnik italijanskih pristaniških kapitanij Pierluigi Cacioppo. Antonio Basile se po treh letih seli na jug, prevzel bo vodstvo neapeljske pristaniške kapitanije in pomorske direkcije dežele Kampanije.

TRIESTE NEXT - Danes uradno odprtje evropskega salona inovacije in znanstvenega raziskovanja

Znanost in prehrana tri dni v ospredju

150 dogodkov in 200 predavateljev, med njimi ugledni znanstveniki in podjetniki - Mestni muzeji vse tri dni odprti, v naravoslovnem muzeju že odprli razstavo

Znanost je zavlada v Trstu. Danes je dan evropskega salona za inovacijo in znanstveno raziskovanje Trieste Next, velikega dogodka, ki bo do nedelje zasedel krajevno sceno, Trst pa se bo v tem času spremenil v velik laboratorij. V 28 lokacijah bo na sporedu 150 srečanj, na katerih bo nastopilo dvesto predavateljev iz raznih držav - znanstveniki, podjetniki in predstavniki institucij. Za nekatere dogodke - skoraj vsi so brezplačni - pa so vsa mesta že zasedena.

Festival je razdeljen v pet tematskih sklopov - Znanost prihodnosti, Mesto znanosti, Next za otroke, Next za šole in Mesto kave. Vezna nit prve izvedbe evropskega salona pa je prehrana. Pod geslom »Save the Food« bo govor o varni prehrani, gensko spremenjenih organizmih, politikah za raziskovanje, novih izumih v živilskem sektorju, percepciji hrane, vplivu na zdravje, prehranskih motnjah in visokokakovostnih krajevnih proizvodih. Trieste Next pa bo tudi priložnost za razmišljanje o prostem dostopu in znanosti na svetovnem spletu, ženskah v svetu raziskovanja, prenosu tehnologije in mentalnem zdravju.

Med uglednimi gosti gre omeniti nekdanjega sodelavca predsednika ZDA Baracka Obame na temo gensko spremenjenih organizmov Rogerja Beachya, direktorja harvardske knjižnice Roberta Darn-

V naravoslovnem muzeju v Ulici Tominz so otroci in direktor Nicola Bressi včeraj odprli razstavo o prehranski verigi Cibo bestiale, prvem dogodku v sklopu festivala Trieste Next; razstava bo na ogled tudi v prihodnjih mesecih

KROMA

tona, generalnega podsekretarja ramsarske konvencije o mokriščih Nicka Davidsona, biofizika in zagovornika prostega dostopa do znanosti Camerona Neylona, italijanskega ministra za šolstvo, raziskovanje in univerzo Francesca Profuma, virologinjo Ila-

rio Capua, novinarja Davideja Paolinija, podjetnike in menedžerje Giuseppeja Bona, Roberta Brazzaleja, Alberta Baulija, Eleno Zambona in Mattea Zoppasa, glasbenika Maria Brunella ter igralca Fabrizia Gifunija in Marca Paolinija, pa še bi lahko naštevali.

Uradno odprtje bo danes ob 15. uri v gledališču Verdi, kjer bodo svoj pozdrav prinesli predstavniki institucij ter organizatorjev (pobudniki so Občina Trst, Univerza v Trstu in založnik Nordesteuropa Editore, direktor festivala je Filiberto Zovico). Sledilo bo javno srečanje o evropski politiki na področju raziskovanja s predsednico Evropskega sveta za raziskovanje Helgo Nowotny, predsednikom vladne agencije Anvur Stefanom Fantonijem in podpredsednico Confindustrie Diano Bracco. Podroben tridnevni program z urniki in lokacijami je na spletni strani www.triestenext.it.

Župani Silvia Caruso (Škocjan), Claudio Pedrotti (Pordenon), Ettore Romoli (Gorica) in Matej Arčon (Nova Gorica) so prvi štirje krajevni župani, ki so podpisali sporazum za preprečevanje zapravljanja hrane, ki temelji na resoluciji Evropskega parlamenta. Radijski voditelj Massimo Cirri se bo jutri popoldne v gledališču Verdi pogovarjal s stotimi župani podpisniki sporazuma.

Občina Trst sporoča, da bodo mestni znanstveni muzeji (naravoslovnemu muzeju, akvarij, botanični vrt in morskemu muzeju) od danes do nedelje izjemoma odprti od 10. do 19. ure, danes ob 17. uri pa bo na vrsti vodeni ogled akvarija. V naravoslovnem muzeju v Ulici Tominz pa je od 9. do 20. ure na ogled zanimiva razstava o prehranski verigi, roparjih in plenih Cibo bestiale.

DOLINA - Srečanje domačega občinskega in tržaškega pokrajinskega odbora

Večjih težav ni, na dnevnem redu pa je bilo kar nekaj točk

Od cestarske hiše pri Zabrežcu do verskega turizma - Krožišče v Boljuncu prihodnje leto - Problem naftnih rezervoarjev

Občina Dolina nima večjih odprtih vprašanj v odnosih s Pokrajino Trst, vsekakor je bil včerajšnji sestanek obeh odborov (občinskega in pokrajinskega) na dolinskem županstvu še kar dolg, na njem pa so obravnavali več točk.

Včerajšnja je bila druga iz niza t.i. »potojčih« se pokrajinskega odbora v posameznih občinah (prva je potekala v sredo v Miljah), na katerih se predsednica Maria Teresa Bassa Poropat in odborniki srečujejo s krajevnimi upravitelji. Tokrat je bila na vrsti Dolina, kjer se je po uvodnem posegu županije Fulvie Premolin razvila razprava o posameznih točkah, v katero sta posegli Premolinova in Bassa Poropatova ter člani njenih odborov. Gre npr. za vprašanje bivše cestarske hiše na pokrajinski cesti pri Zabrežcu, kjer bi lahko uredili skladišče soli oz. orodja (Pokrajina tu čaka na odziv krajevne srenje, ki se je zanimala za to), dalje za vprašanje vzdrževanja pokrajinskih zelenic, kjer obstaja dogovor o določitvi tistih, ki bi jih vzdrževala Občina.

Glede vzdrževanja cest bo pokrajinska uprava v dveh tednih izdala razpis, prav tako namerava urediti ceste na območju mejnih prehodov druge kategorije, glede odstranjevanja zelenja na pokrajinskih cestah, ki gre do skozi vaška jedra, pa ni pristojna. Z deli za ureditev novega krožišča v Boljuncu - nanj je Občina Dolina čakala sedem let - bi morali začeti prihodnje leto, prej je potrebno kvantificirati razlžitve, tako kot v primeru načrtovane ureditve mladinskega centra na Pesku.

V zvezi s šolstvom je Premolinova opozorila na razsodbo ustavnega sodišča, ki je razveljavila del varčevalnega manevra Montijeve vlade, kjer se je določalo število učencev za ohranitev samostojnosti šole. Na področju kmetijstva bo med drugim Pokrajina zaprosila za sredstva, s katerimi bi lahko še naprej razpolagali z merilnimi napravami za nadzorovanje boleznih rastlin, v prvi vrsti vinske trte in oljke. Glede promocije teritorija pa bi se Občina Dolina lahko vključila v projekt tržaške škofije, ki snuje mrežo t.i. »verskih« turističnih poti, glede ovrednotenja stoletnice prve svetovne vojne pa je bila omenjena možnost ureditve strelskih jarkov in vojaške ceste na Sv. Mihaelu. To je povezano tudi s kulturo, kjer Pokrajina spriču manjših razpoložljivih sredstev namerava podpreti tiste, ki imajo pokrajinski pomen.

Skoraj nemočni pa sta tako Občina kot Pokrajina glede vprašanja smrada, ki se širi iz naftnih rezervoarjev družbe Siot po Krmenki in okolici. Problem je v razliki med tistim, kar doživljajo prebivalci in tistim, kar predvidevajo določila. Glede tega lahko Pokrajina poseže in se dogovarja z družbo Siot, vendar brez velikih rezultatov, je bilo rečeno. (iz)

Prisotne je uvodoma nagovorila dolinska županija Fulvia Premolin

KROMA

DOLINA - Včeraj popoldne tudi seja občinskega sveta Končali dela za poldrugi milijon evrov Prenovljena šola Gregorčič in gledališče Prešeren

Več evropskih projektov - IMU: gostje domov za ostarele bodo plačali samo za prvo hišo - Resolucija o zaščiti okolja in zdravja

V Občini Dolina so zaključili dela za poldrugi milijon gradbenih investicij, v postopku so obnove vaških jeder v Borštu, Zabrežcu, Krogeljah in Ricmanjih ter cestnih odsekov v Logu in Puljah, Občina pa sodeluje pri evropskih projektih, katerih skupna vrednost znaša 577.000 evrov. Vse to izhaja iz uvodnega poročila županije Fulvie Premolin na včerajšnji popoldanski seji dolinskega občinskega sveta, ki je potekala po srečanju odborov dolinske občine in tržaške pokrajine.

Največji zaloga - 900.000 evrov - je znašala obnova stavbe Nižje srednje šole Simona Gregorčiča v Dolini, katere slavnostno odprtje bo 13. oktobra, medtem ko bodo 26. oktobra odprli prenovljeno dvorano gledališča France Prešeren v Boljuncu. Poleg tega se končuje projekt igranja občinskega premoženja, glede vprašanja v zvezi s stavbo bivše osnovne šole v Mačkoljah, ki je v državni lasti, pa se je Občina neuradno odločila, da sproži postopek za točno določitev vrednosti stavbe in da sočasno začne pogajanje z

bača oz. občinskega tajnika Garuppia črtali potrebo po preverjanju ekonomskega stanja kandidatov in vključili delovanje komisije, ki bi preverjala kandidate. Sklep o spremembi pravilnika za delovanje občinskega sveta je županija umaknila, z večino glasov pa je bil odobren novi občinski pravilnik o pridobivanju del, služb in dobav v lastni režiji, kjer je iz več strani prišel predlog, da bi na oglasni deski oz. spletu objavili tudi odločitve občinskih uradov.

Občinski svet je na koncu tudi soglasno sprejel resolucijo, ki so jo podpisali načelniki vseh svetniških skupin in na podlagi katere bodo morali županija, odbor in občinski svet od zdravstvenih oblasti zahtevati poročilo o zdravstvenem stanju občanov Občine Dolina glede na število smrti in hospitalizacij v zadnjih petih letih. Prav tako naj od deželne agencije za varstvo okolja Arpa zahtevajo, naj preveri, v kolikšni meri si industrijski obrati na ozemlju Občine Dolina prizadevajo, da bi odpravili vire onesnaženja. (iz)

ZNANOST - Pokrajinsko priznanje ugledni raziskovalki

Margherita Hack velik zgled strokovnosti in pokončnosti

Maurizio Vidali, Margherita Hack in Maria Teresa Bassa Poropat

KROMA

Margherita Hack je zgled strokovnosti, pokončnosti in svobodnega mišljenja. Predsednica Maria Teresa Bassa Poropat je s temu besedami utemeljila včerajšnje podelitev pečata Pokrajine Trst ugledni znanstvenici, ki jo je pred kratkim z visokim državnim priznanjem odlikoval tudi italijanski predsednik Giorgio Napolitano.

Hackova se je zahvalila predsednici in pokrajinski upravi za priznanje. Dejala je, da se ima za Tržačanko, čeprav je rojena v Toskani, v našem mestu pa živi in raziskuje že več desetletij. Pristojne oblasti je znanstvenica pozvala, naj še naprej skrbijo za razvoj krajevnih znanstvenih in raziskovalnih ustanov, ki med drugim prispevajo k razvoju in prepoznavnosti Trsta in pokrajine širom po svetu.

Hackovi so za priznanje med drugim čestitali predsednik pokrajinskega sveta Maurizio Vidali ter župana Trsta in Doline Roberto Cosolini in Fulvia Premolin.

KONGRES - Tri dni Slavni odvetniki

Na tržaški pomorski postaji se bo v teh dneh zbrala smetana italijanskih odvetnikov ter parlamentarcev. Tridnevni kongres 14. rednega kongresa zveze zbornic kazenskega prava se bodo namreč udeležila sama velika imena, kot so pravosodna ministrica Paola Severino, predsednik senata Renato Schifani, odvetnica in poslanka Giulia Bongiorno, senatorka Anna Finocchiaro, milanski župan in odvetnik Giuliano Pisapia, odvetnik in senator Luigi Li Gotti, sen. Gaetano Quagliariello, poslanec Manlio Contento in drugi. Schifani bo navzoče pozdravil danes ob 14.30, sledil bo nagovor ministric in drugih predstavnikov oblasti, nakar se bodo začela dela. Glavna tema letošnjega zasedanja je pravosodni sistem, kakršnega si zamišljajo odvetniki, ki se ukvarjajo s kazenskimi postopki - od vloge odvetnika in sodnika do pravičnega procesa in spoštovanja človekovih pravic.

Nadškof Crepaldi na strani delavcev tovarne Sertubi

Položaj tovarne Sertubi je še posebej zaskrbljujoč in so zato potrebni ukrepi, da se ne bo tržaška industrija še obubožala. To je povedal tržaški škof Giampaolo Crepaldi, ki je včeraj izrekel solidarnost zaposlenim v Sertubiju in njihovim družinam. Crepaldi je izrazil upanje, da se bo pogajanje nadaljevalo v konstruktivnem duhu ter pozval deželno, pokrajinsko in občinsko upravo, sindikate in tržaško Confindustrio, da skupaj poiščejo rešitev za Sertubi in sploh za razvoj mesta, ki ga vsi potrebujejo.

Srečanje o kraški kuhinji

V okviru Trieste Next vabijo gostinci SDGZ in FIPE iz Trsta na srečanje o dietetski tradicionalni kraški in tržaški kuhinji, ki bo v palači Costanzi (dvorana Veruda), za tržaško občino, danes ob 17h. Uvedla bo Marija Merljak, avtorica knjige Zdrava prehrana je prava odločitev (skupaj z Mojco Koman). Za praktični del bosta poskrbela izkušena kuharica Vanda Gruden od istoimenske gostilne iz Šempolaja in Luca Morgan, šef tržaške restavracije Chimera di Bacco. Vinarka s Piščancev Erika Ferfaglia in somelje Peter Boršič od Vinakras Sezana bosta poskrbela za »čezmejno« vinsko ponudbo.

Skupinski izlet v Istro

Skupina 85 Trst vabi jutri na izlet Istra in Serenissima. Vodita Diego Masiello - gozdni inšpektor FJK in Marino Vocci - gastronom. Zbirališče ob 7.45 na trgu Oberdan, ob 8.00 odhod v Oprtalj, nadaljevanje za Groznjan in Motovun v osrčju istrskih brd nad dolino reke Mirne. Kosilo v Kostanjici. Popoldne ogled Vižinade in Novigrada.

O Preziosijem Cyranu

V dvorani Bartoli gledališča Rossetti bo danes ob 17.30 prvo srečanje iz niza v pričakovanju začetka sezone. Povezali se bodo z Alessandrom Preziosijem, ki bo govoril o svoji predstavi Cyrano de Bergerac.

Wunderkammer o indijski glasbi

V gledališču Basaglia v parku bivše umobolnice pri Sv. Ivanu bo drevi ob 21. uri delavnica v okviru festivala stare glasbe Wunderkammer z naslovom Indijska muza.

Tretji koncert simfonične sezone gledališča Verdi

V opernem gledališču Giuseppe Verdi bo drevi ob 20.30 in jutri ob 18. uri tretji koncert v okviru simfonične sezone teatra. Orkester gledališča Verdi bo pod vodstvom Wayneja Marshalla izvajal dela Debussyja, Nymana in Ravela, kot solist pa bo nastopil saksofonist Federico Mondelci.

Fotografije Giorgette Dorflies

V občinski razstavnici dvorani na Velikem trgu 4 v Trstu bodo danes ob 19. uri odprli fotografsko razstavo Giorgette Dorflies z naslovom Controcanto, ki bo na ogled od 17. oktobra z urnikom od 10. do 13. ter od 17. do 20. ure.

Zelišča v ljudskem zdravilstvu

V okviru projekta In Boschetto bo danes v Ul. S. Cilino 40/2 pri Sv. Ivanu ob 18. uri srečanje o uporabi zelišč v ljudskem zdravilstvu, o čemer bosta govorili Lubina Debeni in Tiziana Cimolino. Jutri pa bo potekalo čiščenje Frneda (zbirališče pri Ferdinandeju ob 10. uri).

Winpalace: prva obletnica

Drevo bo na sedežu elektronske igralnice Winpalace v Ul. Giulia 3 ob 21. uri slovesnost ob prvi obletnici delovanja igralnice. Prisotna bosta kabaretista Flavio Furian in Andro Merku.

KRAŠKA HIŠA - Razstava umetniških fotografij

Razpoke Andreja Perka vabijo k razkrivanju nevidnih plasti

Za Perka velja trditev, da postane s pomočjo fotografije resnično to, kar si je avtor zamislil

Kraška galerija v Repnu zaključuje svojo razstavno sezono, ki jo prireja Zadruga naš Kras, s razstavo umetniških fotografij Andreja Perka. Ob petkovem odprtju je župan občine Repentabor in podpredsednik Zadruga Marko Pisani uvedel večer in se veselil odziva številne publike, ki je sledila vsem letošnjim pobudam ter se posebej zahvalil za podporo: uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Avtonomni deželi Furlaniji Julijski krajini, Pokrajini Trst skupaj z Občino Repentabor. V sugestivnem objemu dvorišča Kraške hiše je za glasbeni uvod poskrbela Gabriella Gabrielli, ki je zapela ob spremljavi frajtonarce Maurizia Veraldija.

O razstavi z naslovom Razpoke je spregovoril in se z umetnikom pogovarjal Andrej Furlan. Prisposoda razpoke nas vabi k razkrivanju nevidnih plasti, ki jih vidna zunanost prekriva, v njih začutimo možnost pretoka med notranjim in zunanjim prostorom, med tem kar umetnik občuti in preko ustvarjalnega procesa čuteče izpoveduje s pomočjo prefinjene uporabe starih fotografskih tehnik črno bele fotografije.

Andrej Perko v svojem pristopu ne izhaja iz splošne predstave, ki jo imamo o fotografiji, da preprosto beleži podobe iz okolja. Prej bi lahko trdili obratno, kot je Occhiomagico trdil, da postane s pomočjo fotografije resnično to, kar si je avtor zamislil. V tem smislu doživljamo razpoke dejansko kot simbolične prikaze umetnikovega čutenja, intuitivnega ozaveščanja, postopnega razkrivanja in osvobajanja bolečine, ki omogoča vzpostavitev harmoničnega ravnovesja.

Organska postavitev eksponatov v prostor ustvarja živi pretok likovne sporočilnosti med posameznimi simbolično izpovednimi razstavnimi sklopi, ki jih doživljamo kot ubrano celoto. Osrednja tematika se sklicuje na problem trpljenja v navezi z nasiljem, ki ga umetnik oživlja v ključu spominov lastnih doživetij, pričevanj in pripovedi. Pretanjenost podob iz ciklusa Praproti obuja boleče soočanje človeka z nasiljem, ki označuje naš čas. O dramatični odločitvi po umiku pred tovrstno nesprejemljivo stvarnostjo nam umetnik

Andrej Perko in pogled na del razstavljenih fotografij v Kraški hiši

KROMA

spregovori s presunljivim pogledom iz teme proti svetlobi, iz jasno prepoznanih živih oblik praprotnih listov, za katerimi se materialni svet prelje kot bi se v hipu razblinil v neotipljivost svetlobnega objema. Milina občutene izpovednosti obuja v gledalcu neizmerno moč, skrivnostno danost preobrazbe, ki jo zaslitimo kot duhovno skrivnost stvarjenja in možnost sublimacije.

Stenska instalacija na osrednji steni nam preko različnih simboličnih posnetkov razkriva umetnikov avtoportret: krutost trpinčenja in nasilja, ki je bila posebej prisotna v vojnem in povojnem času ter se je globoko vtisnila v kolektivno nezavedno. Tudi krščanska ikonografija je prežeta s simboliko trpljenja in mučenja, fotografije žeblice, trnjeve krone pridobijo tako katarzično moč kot bi se ob prehodu skozi razpoke in postopnem ozaveščanju njihova moč povsem izničila. Prinašajo olajšanje, utirajo človeku zaupanje v moč poetike in umetniškega izraza.

Razstava fotografij Andreja Perka bo na ogled do 21. oktobra ob nedeljah in praznikih od 11 do 12. 30 in od 15. do 17. ure.

Jasna Merku

ZTT - Pester začetek sezone

Nocoj knjiga o Sireni jutri Revija v reviji

Pri Založništvu tržaškega tiska se jesen začne v znamenju novosti. V teh dneh je Primorski dnevnik že posvetil tri strani novi knjigi ZTT-ja Pomorski klub Sirena, Slovenski glas v Tržaškem zalivu Ivane Suhadolc in ponudil nekaj odlomkov kot vabilo k branju. Besedilo je prav gotovo marsikoga pritegnilo, saj daje slutiti, da se za zgodovino enega od naših tradicionalnih športnih društev skriva zanimiva pripoved o ljudeh in o prostoru v katerem živijo. Za knjigo, ki jo je napisala v slovenščini in italijanščini, je avtorica opravila temeljito raziskavo, obiskala arhive, intervjuvala stare in mlade člane kluba Sirena ter se z veliko vnemo poglabila v zgodbo. Danes bo knjiga doživela svoj krst ob 18.30 na sedežu TPK Sirena v Barkovljah. Z Ivano Suhadolc se bo pogovarjala urednica Martina Kafol.

ZTT s polno paro dela tudi na promociji drugih svojih knjig. Jutri bo prisotna na mednarodnem festivalu Revija v reviji v kavarni San Marco s knjigo Srečka Kosovela Ostri ritmi/Aspri ritmi. Ob 16.15 bo Jolka Milič spregovorila o svojem prevodu na srečanju z naslovom Srečko Kosovel v italijanščini in v drugih jezikih.

Prihodnji teden se bo začela tudi sezona že tradicionalne Kave s knjigo, ki jo ZTT prireja v sodelovanju s Tržaško knjigarno in založbo Mladika. Na prvem srečanju se bo z obiskovalci pogovarjala pisateljica Jasna Jurečič, ki bo predstavila svojo zbirko zgodb Pasji dnevi, v sredo 10. oktobra pa bo na vrsti naš neolika-ni Mrjašček, glavni junak letošnjega Galebovega šolskega dnevnika.

Poletni fotoutrip '12

Drage bralke, dragi bralci! Spet smo radovedni, kje in kako preživljate svoje počitnice, predvsem pa, ali je v vaši potovalki prostor tudi za Primorski dnevnik. Mi seveda upamo, da ja, in vas zato vabimo, da vanjo položite tudi časopisni izvod ali spletni Primorski dnevnik in mu nato, kjerkoli pač preživljate te poletne tedne, posvetite enega od svojih poletnih posnetkov.

Fotografije nam pošljite preko rubrike Fotogalerije bralcev na spletni strani www.primorski.eu ali po elektronski pošti tiskarna@primorski.eu, lahko pa jih tudi osebno dostavite v uredništvih v Trstu in Gorici. Najlepše bomo objavili!

Darko Grgič bere Primorski dnevnik na balkonu prestolnici v romunski prestolnici v Bukarešti.

MAGDA

FOTOGRAFIJA - V mesecu oktobru

Razstava v 50 barih

Avtorji iz štirih držav - Dobrodolni večer s Fiorella Mannoia

V tržaške bare in kavarne se tudi letos vračajo fotografije, ki bodo del skupinske razstave z naslovom Le vie delle foto. Drugo izvedbo razstave so podrobneje predstavili v sredo na novinarski konferenci, na kateri smo slišali, da je k projektu letos pristopilo 50 fotografov, kar je polovico več kot lani. Idejna snovateljica projekta Linda Simeone je razložila, da so k sodelovanju povabili tudi fotografe iz Slovenije, Švice, s Hrvaške in različnih koncev Italije, poleg fotografij pa bo letošnja izvedba prinesla tudi vodene ogledne po "razpršeni" razstavi in dobrodelni večer.

Zamisel za tovrstno razstavo je nastala lansko leto, ko smo hoteli zbrati vizualne pripovedi tržaških fotografov, so povedali na pobudniki predstavitvi, na kateri smo tudi slišali, da so lani zabeležili odličan odziv s strani občanov in občank. Nova skupinska razstava v 50 - tih tržaških barih bo med 1. in 30. oktobrom združevala fotografe, večinoma rojene v 70. in 80. letih 20. stoletja, predstavili pa se bodo tudi starejši fotografi. Razstavljenе fotografije bodo pripovedovale različne tematike, izvedeli pa smo tudi, da se sodelujoči fotografi izražajo z različnimi žanri.

Znotraj žanra pa umetniki vselej iščejo lastne izpovedne možnosti.

Projekt, ki ima letos mednarodni značaj, bi lahko v Trst privabil tudi nove turiste in okrepil fotografski turizem, je ocenila Linda Simeone, ki je še pristavila, da bodo ob sobotah dopolne in popoldne izvedli vodene ogledne po razstavi. Ti predvidevajo obisk vseh 50 barov in kavarn. Zanimivo je tudi, da so kuratorji projekta organizirali tri avtobusne izlete, v katerih bodo turisti iz Barija, Ferrare in Bologne. Celotna operacija pa ima tudi dobrodelni značaj. Več o tej plati projekta je razložila Francesca Sarocchi, ki je napovedala dobrodelni dogodek, ki bo na sporedu 14. oktobra (19.30), in sicer v mali dvorani operne hiše Verdi. Večera se bo udeležila tudi glasbenica Fiorella Mannoia, ki že leta podpira projekt Axè, kateremu bo namenjen del izkupička večera. Drugi del izkupička pa bodo organizatorji dobrodelnega večera namenili tržaškemu združenju Goffredo de Banfield, ki se posveča obolelim ostarelim osebam.

Več o projektu Le vie delle foto in letošnji razstavi je mogoče izvedeti tudi na spletni strani www.le-viedellefoto.it. (sč)

FESTIVAL SLOVENSKEGA FILMA - Nocoj v portoroškem Amfiteatru

Premiera filma Martina Turka Nahrani me z besedami

Do nedelje bodo zavrteli 66 filmov -Prvenec tržaškega režiserja eden od 7 celovečercer

Kako lepo, da se v velikom ogledalu preglela slovenskega filma, ki bo do nedelje na ogled v portoroškem Avditoriju, na veliko zrcali tudi naš Trst. V osrednjem nagradnem festivalnem sporedu bo namreč nocoj ob 21. uri v Amfiteatru zažvela premiera filma Nahrani me z besedami Martina Turka. Film je tržaški režiser snemal pred letom dni tudi v Trstu med Trgom Hortis, pokrito tržnico, Svetim Ivanom in Krasom. Zgodba, pri kateri poleg protagonista Jureta Henigmmana, nastopajo še izredna Borisa in Sebastijan Cavazza, Maša Derganc, Miranda Caharija, Iza Veselko in Maurizio Zaccagna, pripoveduje o glavnem junaku, Robertu, ki odpotuje v Italijo, da bi izpopolnil svojo nenavadno raziskavo. V Trstu naleti na posebneža, brezdomca srednjih let. Prevzet in zmeden zaradi srečanja s skrivnostnim moškim mu začne slediti in za njim se izgubi vsaka sled. Robertovo izginotje prisili očeta Janeza, da po mnogih letih molka pokliče starejšega sina Mateja, s katerim se odpravi na iskanje izgubljenega sina. Ker pa Janez ne more pustiti same žene Irine, ki boleha za demenco, se k Irini začasno preselita Matejeva žena Ana in njuna hči Veronika.

Nahrani me z besedami je bil tudi osrednji film, s katerim je bila Slovenija prisotna na majski filmski tržnici v Cannesu. Scenarij za svoj celovečerni igrani prvenec je Martin pripravil leta 2009 v pariški rezidenci prav canskega filmskega festivala, kamor ga je v prestižni izbor 12 mladih režiserjev izmed več kot 400 prijavljenih s celega sveta, imenovala žirija pod vodstvom direktorja canskega festivala Gillesa Jacoba. Ta izbor je izjemna potrditev njegovega talenta in dosedanjega dela.

Pri Turkovem filmu sodeluje cela vrsta mladih tržaških Slovencev. Asistent režije je tudi tokrat, kot v skoraj vseh prejšnjih Turkovih filmih, režiser Jurij Gruđen. Nahrani me z besedami, je nastal tudi ob koprodukciji Slovenskega sedeža Rai in deželne Film Commission.

15. Festival slovenskega filma se je v resnici pričel že sinoči, s projekcijo filma Šanghaj v režiji Marka Naberšnika. Skupno bodo v treh dneh portoroškega Avditorija do nedelje, 30. septembra, zavrteli šestindeset filmov. Kar 43 se jih bo potegovalo za glavno nagrado vesna. Celovečernih filmov je tokrat sedem. Poleg Turkovega in Naberšnikovega so to Generacija 71 Boštjana Slatenška, Vaje v objemu Metoda Pevca, Pisma iz Egipta Polone Sepe, Srečen za umret Matevža Lutarja ter Hvala za Sunderland v režiji Slobodana Maksimovića.

Tudi letos bo portoroški pregled zadovoljil ljubitelje dokumentarnih filmov, katerim bo na voljo celotna sekcija, ki zaobjema tokrat enajst filmov, med katerimi gre omeniti dela Otroci socializma - zamenite mi glavo, Braneta Bitenca, Oči in ušesa boga, v režiji Maje Weiss in Toma Križnarja, Dolge počitnice, Damjana Kozoleta ter hudomušnega Jaz sem Janez Janša, režiserja Janeza Janše.

Poleg študijskih filmov abiturientov in študentov ljubljanske Agfir bo predstavljenih tudi enajst kratometražcev, med temi tudi novi Sto psov, Jana Cvitkovića.

O zmagovalcih 15. Festivala bodo odločali igralec Demeter Bitenc, režiserka in scenaristka Hanka Kastelicová, igralka Zvezdana Mlakar, režiser Mitja Okorn in direktor fotografije Valentin Perko. Vesne bodo podelili na zadnji festivalski dan. V nedeljo bodo izročili tudi Badjurovo nagrado letošnji nagrajenki, filmski kostumografki in pedagoginji Alenki Bartl. (Iga)

Martin Turk

ARHIV PD

KONCERT - Drugi večer niza tržaškega društva Chamber Music

Dobra tehnika in mladostniški zanos

Francoski 27-letni pianist David Kadouch se je predstavil s programom, ki je obsegal skladbe Beethovna in Chopina

Mladi interpreti in veliki mojstri je podnaslov klavirskega festivala, ki je v organizaciji tržaškega društva Chamber Music stopil v svoje enajsto leto. Čeprav nam koncertna prizorišča ponujajo izobilje pianistov, se dvorana Victor De Sabata redno napolni z občinstvom, kar priča o priljubljenosti črnobelih tipk. Edina pripomba je ta, da so programi običajno osredotočeni na železni repertoar in nas skoraj nikdar ne presenetijo z zanimivimi novostmi. Prvi koncert, ki ga je oblikoval kanadski velemojster Louis Lortie, je bil v celoti posvečen Chopinu in tudi drugi, na katerem je nastopil sedemindvajsetletni francoski pianist David Kadouch, je Chopinu namenil ves drugi del, prvega pa Beethovnu. Med bogatim opusom nemškega genija je Kadouch poiskal dve skladbi, ki ne sodita v sam višek produkcije: Fantazija v g-molu op.77 je sicer razgibana in domiselna skladba, nima pa intelektualne globine sonat, kajti zveni bolj kot sosledica prebliskov, ki jih je mladi Francoz podal dokaj briljantno. Zunanji blišč je zaznamoval tudi izvedbo druge

David Kadouch

Beethovnovne skladbe, Rondo-Capriccio v G-Duru op.129: nekaj predah pred poslednjimi, vrhunskimi godalnimi kvarteti, kot reminiscenca na dunajski Bieder-

meier, ki ga skladatelj pretvori v samosvojo obliko. Neoporečna tehnika in mladostniško zagnan poustvarjalni zanos sta izstopajoči vrline pianista, ki ima že z-

lo bogat curriculum: v G-Dur Sonati op.31 št.1 smo pričakovali bolj zrelo interpretacijo, zadovoljiti pa smo se morali z briljantno igro, ki je našla ljubke odtenke posebno v drugem in tretjem stavku.

Integralna izvedba Chopinovih Preludijev op.28 je za vsakega pianista obvezni preizkusni kamen, mnogi pa se ob ta kamen spotaknejo: izredno težko je najti pravi pristop v stalno spreminjajočem se vzdušju, obdržati napetost in ohraniti pozornost občinstva tudi v manj znanih komadih. Kadouch je dokazal, da klaviaturo obvlada suvereno, da so mu najbolj virtuozi preludiji dobrodošel izziv, s časom pa bo lahko izvedbo nadgradil z zrelim pogledom dovršenega interpreta. Mladostniški žar je vsekakor osvojil občinstvo, ki je pianista nagradilo z dolgimi aplavzi ter iztržilo dva dodatka, Mendelssohnovo Romanco brez besed in Šostakovičeva Preludija. Koncerti si sledijo v hitrem zaporedju, že v četrtek, 27. septembra, bo z ameriškim programom nastopil Emanuele Arciuli.

Katja Kralj

ROCK GLASBA - Pri Vili Manin v Passarianu zadnji velik koncert poletne sezone

Radiohead ponudili izvrsten nastop

Koncert pred več kot 10.000 gledalci bo ostal zapisan v knjigi najboljših v deželi - Dež prizanesel bendu kot tudi predskupini Caribou

Vremenske napovedi niso bile ravno naklonjene, okrog deset tisoč ljudi iz dežele in sosednje Slovenije pa se je vseeno opogumilo in se odpravilo v Vilo Manin, kjer je v sredo zvečer nastopil angleški bend Radiohead. Nad Passarianom je deževalo že pozno popoldne, dež pa se je desetisočglave množice očitno prestrašil, saj ji je prizanesel tako med nastopom predskupine Caribou kot ob glavni atrakciji večera.

Blatno dvorišče Vile Manin je publika tokrat začela polniti pozneje kot ponavadi, tako da je malo po 20. uri, ko so na oder stopili člani predskupine Caribou, pri vhodih še mrgolelo ljudi. Bend, ki jo vodi kanadski glasbenik Daniel Snaithe, je v štiridesetih minutah predstavil nekaj svojih komadov, ki pa niso ravno navdušili zbirajoče se publike. Med boljšimi je verjetno bila ravno zadnja Sun, ki pa je nad Passariano zopet priklicala oblake ... Panično iskanje jopičev in odpiranje dežnikov se je kmalu poleglo, saj se je ploha po desetih minutah oddaljila.

Kot napovedano so se ob pol desetih luči na dvorišču Vile Manin ugasmile, na oder pa so stopili kitarist Jonny Greenwood, njegov brat, basist Colin Greenwood, drugi kitarist Ed O'Brien, bobnar Phil Selway in seveda karizmatični pevec Thom Yorke. Z njimi je tokrat nastopil tudi bivši bobnar angleške zasedbe Portishead Clive Deamer.

Nastop so Yorke in ostali začeli s singlom zadnje plošče The King of Limbs Lotus Flower, takoj za njim pa je bila na vrsti starejša uspešnica Airbag. Tehniki benda so poleg primernega ozvočenja poskrbeli tudi za izreden »light show«. Nad glasbeniki je iz odra viselo dvanajst kvadratnih vi-

deo-ekranov (na sliki Simone De Luca), na katerih so se vrteli raznorazni posnetki. Sledili sta novi uspešnici Bloom in Daily Mail, pred katero je Yorke izjavil, da potrebuje Italija novih politikov, ne pa ponovne kandidature Silvia Berlusconija ... Po komadih The Gloaming in Myxomato-

sis iz plošče Hail to The Thief, so Yorku postavili na oder črn klavir, na katerega je zaigral ganljivo verzijo uspešnice Pyramid Song, Greenwood pa je kitaro igral z violinskimi lokom! Sledila je serija pesmi iz predzadnjega albuma In Rainbows in sicer Nude, Reckoner in izredna Weird Fishes/Arpeggi, katero je publika spremljala z množičnim petjem.

Po posebni verziji komada There There, pri katerem sta se tudi kitarista Greenwood in O'Brien spravila za bobne, sta bili na vrsti še starejši uspešnici The National Anthem in Paranoid Android, bend pa je nato zapustil oder.

Po krajši pavzi so se Yorke in ostali vrnili pred publiko in zaigrali še pet komadov, med katerimi so izstopali vesoljska How to Disappear Completely, novejša Staircase in znana Street Spirit, med katero je publika res intenzivno sodelovala. Oboževalce pa je bend presenetil, ko se je v drugič vrnil na oder in zaigral še pesmi Give Up The Ghost in Everything in Its Right Place ter poslovlilo Idiotique, kjer je Greenwood mojstrsko upravljaval sintetizatorje zvoka. Koncert se je končal malo pred polnočjo, letošnje poletne glasbene sezone je konec, nastop skupine iz Oxforda v Vili Manin pa bo prav gotovo ostal zapisan z mastnimi črkami v knjigi najboljših koncertov v naši deželi!

R.D.

PEČ - Občinski odbor odobril načrt za pokritje kotalkališča

Prihodnje leto bodo kotalkali pod streho

Pred izbiro izvajalca morajo počakati na dovoljenje CONI-ja in dežele - V prihodnosti možne izboljšave

Društvo Vipava bo prihodnje leto lahko začelo uporabljati kotalkališče na Peči tudi ob slabem vremenu. Če ne bo nepričakovanih zapletov, se bo namreč čez nekaj mesecev, najverjetneje v prvem delu leta 2013, začela gradnja konstrukcije, s katero bo sovoledenska občina pokrila ploščo, ki jo kotalkarice in kotalkarji domačega društva nujno potrebujejo za treninge. V prejšnjih tednih je sovoledenski občinski odbor sprejel dokončni-izvedbeni načrt, v uresničitev katerega bo vloženi 257.500 evrov. Kot smo že večkrat poročali, bo 40.000 evrov prispevala pokrajina Gorica, ostalo pa si bodo priskrbeli s posojilom, ki ga bodo krili z 20-letnim deželnim prispevkom.

Načrt, ki ga je izdelal arhitekturni studio Clak iz Trsta, predvideva pokritje kotalkarske plošče z enokapno streho. Strešina, ki bo nagnjena v smeri proti jugu, bo merila skupno 1087,91 kv. metrov. Strešne plošče, piše v tehničnem poročilu, bodo iz pocinkane jeklene pločevine. Površina, ki jo bo streha pokrivala, bo širša od same kotalkarske plošče (vključevala bo tudi današnje tribune), kar bo omogočalo boljše zaščito v primeru padavin, saj konstrukcija, vsaj zaenkrat, ne bo imela sten. Za enokapnico so se odločili, ker bo to v prihodnosti morebitni investitorjem, ki bi bili pripravljeni plačati za zasedbo javne površine, omogočalo namestitve fotovoltaične naprave. Občina je sicer pred meseci že objavila razpis za postavitve sončne elektrarne na Peči, preko katerega si je želela priskrbeti dodatna sredstva za kritje plošče, nanj pa se zaradi negotovosti glede državnih prispevkov za fotovoltaiko, ki jih je vlada znižala, ni prijavil nihče.

Po odobritvi v odboru je sovoledenska občina poslala načrt deželi FJK in olimpijskemu komiteju CONI. Ko bosta ustanovi prižgali zeleno luč, bo občina lahko zaposlala za posojilo in hkrati začela s pripravo razpisa za izbiro izvajalca. Če ne bo težav, so povedali na tehničnem uradu, se bodo dela lahko začela v prvih mesecih prihodnjega leta. Za gradnjo bo potrebnih le nekaj mesecev, v prihodnosti, če bo občina prišla do dodatnih prispevkov, pa bodo možne tudi izboljšave, na primer zaprtje konstrukcije ob straneh. Z denarjem, ki ga bodo predvidoma prihranili s popustom na izklicni ceni, bodo skušali urediti nove tribune, saj bodo sedanje v okviru gradnje strehe porušene. »V pripravo tega načrta smo vložili veliko truda«, je dejala županja Alenka Florenin, »saj nakazana sredstva so za takšen poseg preskromna, vseeno pa smo želeli in morali najti neko rešitev, sicer bi prispevke izgubili. Veliko smo se dogovarjali z načrtovalci, ki so bili zelo razpoložljivi, in predstavniki društva Vipava, s katerimi smo navsezadnje uspeli najti dogovor glede najboljše variante, ki jo omogočajo ta sredstva. Računamo, da bomo v nadaljevanju uspeli urediti še nekaj dodatnih del, ki trenutno niso mogla biti vključena«, je še pristavila sovoledenska županja Alenka Florenin. (Ale)

Kotalkanje na pečanski plošči

BUMBACA

GORICA - Globe zaradi previsoke hitrosti

Karabinjerji poostri nadzor, občanka jim je ponudila kavo

Goriški karabinjerji nadaljujejo s kontrolnimi akcijami na glavnih prometnicah, ki povezujejo Gorico z bližnjimi občinami. Nadzor nad prometom na državni cesti št. 55, deželni cesti št. 351 in deželni cesti št. 56 je goriško poveljstvo poostrišlo že avgusta, v prejšnjih tednih pa so karabinjerji z napravami za merjenje alkoholiziranosti ter napravami telelaser in autovelox ponovno poskrbeli za večjo varnost in kaznovanje nediscipliniranih voznikov.

Karabinjerji goriškega poveljstva so skupno ustavili 207 avtomobilov in preverili istovetnost 256 ljudi, med katerimi je bilo 57 tujcev. Našteli so 36 prekrškov, zaradi vožnje pod vplivom alkohola pa so odvzeli osem vozniških dovoljenj. Največ glob so izdali zaradi previsoke hitrosti vožnje na državni cesti št. 56. Prisotnosti karabinjerjev niso opazili le vozniki, pač pa tudi številni občani, ki stanujejo v krajih, kjer so bile prisotne patrulje. »Nekateri občani so karabinjerjem izrazili zadovoljstvo, saj kontrole niso prispevale le k večji varnosti na cestah, pač pa tudi k zmanjšanju hrupa. Vozniki so namreč takoj upočasnili hitrost, ko so zagledali patruljo,« je povedal kapetan goriških karabinjerjev Lorenzo Pella in pristavil, da je starejša ženska iz Moša v znak hvaležnosti karabinjerjem celo ponudila kavo. Karabinjerji so bili počaščeni, ponudbe pa niso sprejeli. (Ale)

ŠTANDREŽ - Gradnja parkirišč ob vaških ulicah

Počasna in neracionalna

Gradbeno podjetje se je dela lotilo v vseh ulicah naenkrat - Delavci se premikajo z enega gradbišča na drugo

Gradbišče v Ulici Abetti

FOTO B.B.

V Štandrežu se s precejšnjo počasnostjo in z ne ravno racionalnim časovnim sledjem nadaljujejo dela za gradnjo parkirišč v Abetti, Trivigiano, Monte festa, Natissone, Tagliamento in Tabai. Gradbeno podjetje B.M.B. iz Codroipa se je namreč lotilo gradbenih del v vseh ulicah naenkrat, zaradi tega pa

se delavci iz tedna v teden premikajo z enega gradbišča na drugo, namesto da bi dogradili eno parkirišče do konca in nato nadaljevali svoje delo z gradnje ostalih. Medtem ko gradbišče v Ulici Tabai že več tednov sameva, je v teh dneh ponovno zaživelo gradbišče v Ulici Abetti, kjer domačini opažajo, da do-

biva novo parkirišče nekam čudno podoben. Delavci so namreč na notranji strani parkirišča zgradili širok pločnik, zaradi katerega bo izgubljenih več parkirnih mest. Poleg tega so parkirišče razdelili na dva dela, tako da ni povsem jasno, kako bo zgledalo ob zaključku gradbenih del.

ŠKOCJAN Nadzirajo širjenje virusa

Po okužbi ženske iz škocjanske občine z virusom Zahodnega Nila goriška pokrajina ni obravnavana kot območje, kjer se bolezen širi, pač pa kot območje, kjer pristojna zdravstvene ustanove redno nadzirajo pojav. Ne glede na to je škocjanska županja Silvia Caruso obvestila vse sosednje občine, naj bodo pozorne ne morebitno širjenje bolezn.

Občinski svetnik iz Turjaka Pierugo Candido zato poziva svojo županjo Alessandro Brumat, naj sproži akcijo čiščenja in dezinfekcije območij, kjer bi se komarji lahko razmnoževali. Candido je prepričan, da je treba najprej dobro informirati občane, nato pa jim spodbuditi, naj tudi sami sodelujejo pri iztrebljanju komarjev, ki so kot znano prenašalci virusa s ptic na človeka.

Našli kajak, kajakaša pa ne

Na bregu Vipave v sovoledenski občini so včeraj našli zapuščen kajak. Občan, ki je plovilo zagledal pod železniškim mostom v Rubijah, je takoj poklical reševalce, saj se je bal, da se je kdo ponesrečil in utonil. Na kraj so okrog 12.40 prišli goriški gasilci, obveščene pa so bile tudi druge sile javnega reda. »Zgleda, da zaenkrat na Goriškem ni pogrešanih oseb; kajak je bil med drugim tudi precej star in v slabem stanju, zato je možno, da ga je kdo odvrzel,« so včeraj zvečer povedali gasilci, ki pa so bili vseeno pripravljeni na morebitno iskalno akcijo.

Fabianijeva dediščina

Na pobudo revije Settimana dell'Architettura e del Territorio bo jutri ob 10. uri voden ogled Gorice, med katerim bodo odkrivali arhitektonsko dediščino Maxa Fabianija. Udeleženci si bodo ogledali Trgovski dom, cerkev Srca Jezusovega, hiši Morassi in Felberbaum, drevored, ki vodi na grad, in hišo v Ulici Brigata Casale, kjer je slovenski arhitekt živel.

EZTS o finančnem načrtu

Člani skupščine Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS) se bodo danes zbrali na petem zasedanju. V konferenčni dvorani novogoriške Perle bodo obravnavali tri teme: imenovanje stalnih odborov, predlog za preimenovanje EZTS in finančni načrt za obdobje 2012-2013. (km)

Na delu omedlel

V Podnanosu je v sredo med čiščenjem cisterne omedlel 18-letni delavec, državljani Bosne in Hercegovine. Delovna nesreča se je pripetila medtem, ko je delavec čistil notranjost večje cisterne z nitro razredčilom. Kljub temu, da je uporabljal zaščitno masko, so ga sodelavci čez nekaj časa našli nezavestnega. Izgubi zavesti je botrovalo vdihavanje hlapov razredčila. Moškemu je na kraju dogodka pomagala ekipa prve pomoči ajdovskega zdravstvenega doma, nato pa je bil prepeljan na zdravljenje v šempetrsko bolnišnico. (km)

Požar v Livarni

Na električni talilni peči v solkanski Livarni je v sredo zjutraj prišlo do požara. Delavec je iz peči v transportno posodo vlival tekoče železo, ki je prebilo steno ognjevarne posode, zato je polovica vsebine stekla v varovalni jašek. Ostanki železa so zagoreli, peč pa je bila ustavljena. Na srečo ni bil nihče poškodovan, tudi materialne škode ni bilo. Kasneje so gasilci prostor ustrezno prezračili. (km)

Pečnikarjeva Majhna srca

Novo razstavno sezono v novogoriški mestni galeriji bodo danes ob 20. uri začeli z razstavo slikarja mlajše generacije, 37-letnega Mateja Pečnikarja Majhna srca. (km)

Koncert okteta Mendoza

Na dvorcu Vogrsko bo danes ob 20. uri celovečerni koncert slovenskega okteta Mendoza Argentina z naslovom Moj svet si domovina. (km)

Urbanistika in arhitektura

V Tržiču se bo oktobra začel niz srečanj o urbanistiki in arhitekturi, ki ga prireja združenja Etra. V palači Palazzetto veneto na Trgu Sant'Ambrogio bo v petek, 5. oktobra, ob 17.30 spregovoril arhitekt Marco Romane, ki sodeluje z dnevnikom Corriere della Sera. V petek, 12. oktobra, ob 17.30 pa bo predavala arhitektka Sara Marini, izvedenka za recikliranje.

GORICA - Začel se je štiridnevni poulični praznik Okusi na meji

Obiskovalce pričakujejo tudi iz Avstrije in Slovenije

Sredi mesta zaživelo enajst kulinarčnih vasi - V nedeljo bodo trgovine odprte

Zdravica med župani

BUMBACA

Včerajšnji vrvež na Korzu Italia

BUMBACA

Goriški poulični praznik Okusi na meji začenja presegati krajevni okvir, saj se dober glas o njem širi v sosednjih državah in deželah. Na socialnem omrežju Facebook je že 6400 uporabnikov napovedalo svojo udeležbo na prazniku, med njimi pa jih je kar tisoč iz Slovenije in Avstrije. Na slovenski strani meje je praznik poznan zaradi prisotnosti stojnic iz obmejnih občin Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba, Renče, Miren-Kostanjevica, Brda in Kanal, v Avstriji pa se očitno obrestuje reklamna kampanja, ki jo je goriška občina opravila v pobratenih Lienzu in Celovcu ter v raznih drugih mestih.

Včeraj dopoldne je bilo goriško mestno središče podobno velikemu mravljišču, kjer je mrgolelo mravljič - gostincev in trgovcev, ki so se trudili, da bi čim prej postavili na noge še zadnje šotore in da bi stojnice napolnili z najrazličnejšimi specialitetami. Njihovo dopoldansko delo je zmotil dež, tako da je bil marsikateri med njimi že zaskrbljen za nadaljevanje praznika. K sreči je nato sonce pokukalo iz oblakov, ki jih je popoldne dokončno odpihal dim iz prvih žarov, na katerih so začeli peči pljeskavice, »fiorentine«, argentinski »asado« in druge jedi. Praznik je stopil v živo v poznih popoldanskih urah; njegovo slovesno odprtje so izpeljali sredi Vasi prijateljstva na Travniku, kjer je prisotne nagovoril goriški župan Ettore Romoli. Prisotni so bili župani iz sosednjih občin na slovenski strani meje, v imenu katerih je novogoriški prvi občan Matej Arčon izrazil upanje, da bi se prihodnje leto prireditev razširila tudi na Novo Gorico.

Na prazniku je mogoče pokusiti dobrote iz dvajsetih držav in iz raznih italijanskih dežel. Stojnice - skupno jih je 250 - so nameščene v večjem delu mestnega središča, ki so ga razdelili na enajst kulinarčnih vasi. Med največjimi je slovenska vas, ki zaseda Raštel in Ulico Monache, Avstrijci so si tudi letos prisvojili Trg Battisti, Francozi pa ljudski vrt. V Ulicah Roma in De Gasperi so stojnice iz Češke, Poljske, Srbije, Bosne-Hercegovine, Hrvaške, Črne gore in Albanije, medtem ko je pod velikim šotorom pred županstvom zaživela Latinska vas. V njej so stojnice s Kube, iz Mehike, Argentine in Španije.

Danes bodo stojnice odprte cel dan, največ obiskovalcev pa pričakujejo jutri in pojutrišnjem. Večina stojnic je opremljenih s šotori, tako da se bo praznik nadaljeval tudi v primeru slabega vremena. Goriški občinski upravitelji pričakujejo, da bo Gorico obiskalo sto tisoč ljudi; tako množičen obisk bodo skušali izkoristiti tudi trgovci iz mestnega središča, ki bodo v nedeljo, 30. septembra, odprli svoje trgovine.

GORICA - Niz koncertov po vsem mestnem središču

»Okusna« glasba

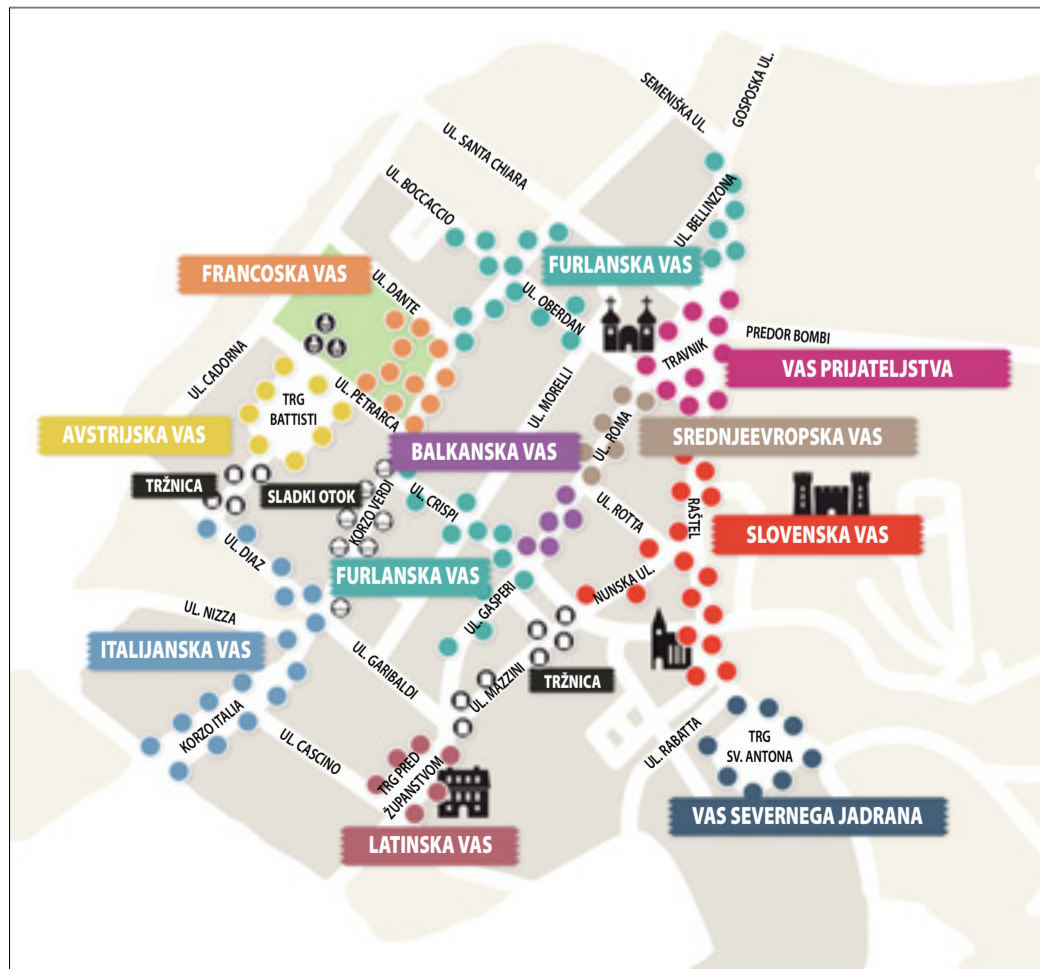
S parkirišča pri Rdeči hiši vozi brezplačni avtobus, iz Nove Gorice pa čezmejni vlakec

V okviru goriškega praznika Okusi na meji bo danes med 12. in 13. uro na Korzu Verdi nastop skupine Anonima trombettisti. Ob 17.30 bodo v Kinemaxu predvajali film »Ai confini del paradiso«; vstopnica bo stala dva evra. Ob 18. uri bo v parku županstva narečna gledališka predstava »Amor no xe brodo de fasoi«. Ob 19. uri bo na trgu pred županstvom za glasbo poskrbel DJ Alain Cubaila, ob 19.30 pa bo koncert argentinske folk glasbe. Ob 20. uri bo na Travniku nastopila plesna skupina šole Alexander, ob 21. uri pa bo Talk Show Radio Gusti. Ob 21.30 bo na trgu pred županstvom koncert skupine Caibilla. Na parkirišču za pokrito

tržnico v Ulici Boccaccio bodo od 17.40 dalje nastopile skupine Re.Birth iz Pordenona, Bikini Strike iz Trziča, Atomic Storm iz Trziča, Panicles iz Pordenona, Dyalce iz Trziča, The Riduets iz Trsta, Digit in Daniele Stallone & His Loud Roll Shuffle. Ob 21.30 bo goriška slovenska glasbena skupina Radiowave nastopila v baru Aenigma na Korzu Verdi.

V sodelovanju s pokrajinskim prevoznim podjetjem APT bo brezplačni avtobus vsakih pet minut vozil s parkirišča pri Rdeči hiši do Trga Sv. Antona. Danes bo nanj mogoče stopiti med 17.30 in 24. uro, jutri in v nedeljo, 30. septembra, pa med 10.30 in 22.30.

Tako kot lansko leto bo Gorico in Novo Gorico v času trajanja prireditve Okusi na meji tudi tokrat povezoval čezmejni vlakec. Zaradi velikega lanskega zanimanja so organizatorji letos dodali še prevoz z minibusom. Na čezmejnem vlakcu bo približno 30 sedežev, omogočal bo povezavo med Bevkovim trgom v Novi Gorici, kjer bo na voljo stojnica z vini in lokalnimi jedmi, in Travnikom oz. avtobusno postajo na ulici Arcivescovado. Vozil bo še mimo ulic sv. Gabrijela, Pellico in Carducci, in sicer danes in jutri med 18. in 23. uro, v nedeljo pa med 11. in 22. uro. Tudi za povezavo s čezmejnimi vlakci bo poskrbelo prevoznim podjetje APT. (ur, km)

Med praznikom bodo razdelili deset tisoč letakov z mapo dogajanja

FOTO P.D.

GORICA KRU.T prireja niz pobud za pestro jesen

KRU.T prireja niz pobud za popestritev jesenskih mesecev. V torek, 2. oktobra, se začneja jesenski ciklus skupinske vadbe in plavanja v termalnem bazenu v Gradežu. Učinki, ki jih daje že sama morska voda in gibanje v njej, dobro vplivajo na psihofizično dobro počutje vsakega posameznika. Ne nazadnje je vadba v bazenu tudi trenutek druženja, ko se poglabljajo prijateljstva in rojevajo nova poznanstva. Je pa tudi dobra prilika, ko vsak lahko deli z ostalimi iste ali podobne težave, pa tudi prijetna doživetja. Ponudba vključuje vodeno vadbo v bazenu, avtobusni prevoz in spremstvo. Vadba bo potekala vsak torek do 18. decembra.

V četrtek, 4. oktobra, bo stekel tečaj digitalne fotografije z mentorico Mirno Viola. Tečaj sestavlja sedem srečanj in en izhod. Trajal bo uro in pol in bo razdeljen v dve fazi in sicer teoretični in praktični del. V teoretskem delu bodo tečajniki spoznali, kako najboljše uporabljati svoj digitalni fotoapar, da čim boljše izkoristijo svetlobo kraja, v katerem se nahajajo. Začeli bodo izbirati, kateri objektiv in fotoapar sta najboljše za lastne potrebe. Razumeli bodo, kateri zorni kot uporabljati, da pridejo do izraza lastni pogledi na osebe in kraje. V praktičnem pa je predviden krajši sprehod po mestu, da se teoretično znanje tudi dejansko uporabi.

Nekaj dni kasneje, in sicer od 7. oktobra, je predviden odhod na 10-dnevno bivanje v Termah Strunjan. Paket vključuje poleg bivanja z uslugami polnega penziona tudi posvet pri zdravniku, 18 individualno prilagojenih fizioterapevtskih storitev, skupinsko vadbo v bazenu in telovadnici, neomejen vstop v bazene, animacijski program in avtobusni prevoz.

Ne nazadnje, v soboto, 17. novembra, je predviden enodnevni izlet v Treviso na voden ogled razstave Tibet - Zakladi s strehe sveta, ki predstavlja pravi kulturni dogodek leta, tudi v evropskem merilu. Udeleženci iz leta bodo občudovali predmete, ki prihajajo na zahod z daljnih himalajskih višavij. S preko 300 eksponat od Gengis Khanovega obdobja dalje se bodo približali zgodovinskemu dogajanjem, veri in duhovnosti, umetnosti in vsakdanjemu življenju ter ljudskemu izročilu nepoznanega in skrivnostnega Tibeta. Kolekcijo dopolnjujejo številna Dalaj Lamova darila kitajskim cesarjem. Po ogledu razstave bo sledil krajši sprehod po zgodovinskem središču mesta. KRU.T spominja vse člane in prijatelje, da je goriška pisarna odprta vsak četrtek od 9. do 12. ure (tel. 0481-530927, e-mail: krut.go@tiscali.it).

Jutri 14. fotosrečanje

V Kulturnem domu v Gorici bo jutri ob 18.30 fotoklub Skupina75 priredil 14. Fotosrečanje z udeležbo šestih fotografov iz Italije in Slovenije ter sedmih fotoustvarjalcev iz krožka La Loggia iz kraja Motta di Livenza. Ob tej priložnosti bo predstavljen tudi katalog razstave. Fotorazstava bo odprta do 13. oktobra.

Dobrodelni večer pri Čotovih

Lokanda Devetak v sodelovanju s sosednjimi kvodajalci prireja v ponedeljek, 8. oktobra, ob 20.15 v svojih prostorih na Vrhu 13. dobrodelni večer z naslovom Težka izguba naj lajša tegobe. Predsednik Knjižnice Dušana Čermeta iz Trsta Ivo Jevnikar bo spregovoril o projektu Rebula, torej o izdaji treh knjig tržaškega pisatelja in misleca Alojza Rebule v italijanskem jeziku. Založila jih je milanska založba San Paolo. Časnikarka Erika Jazbar se bo pogovorila s prevajalko Martino Clerici iz Cimolaisa, ki je v italijanski jezik prevedla Rebulov Nokturno za Primorsko in več del slovenskih avtorjev. Nastopil bo otroški pevski zbor Vrh sv. Mihaela pod vodstvom Karen Uljan. Izkupiček večera bodo namenili onkološkemu oddelku CRO iz Aviana.

Pravljlična dežela s princ na konjih

Ko se v veliki italijanski državi zamremo v slovensko družbeno-politično stvarnost, se lahko ob tem v več primerih nekoliko otožno posmejemo. Ne vemo, ali se nam Slovenci v Sloveniji smilijo, ker še vlada sama ne ve, pri čem je, ali pa jim po tistem priznavamo, da so še vedno na boljšem od nas. Mogoče pa je Monti kljub vsemu le premagal Janšo; dober del Italijanov ima vendar vsaj kanček upanja v Montijeve reforme, ker verjame, da bi bilo s prejšnjim premierjem slabše. V kaj pa lahko verjamejo in upajo Slovenci v svoji matični državi? V SDS, ki si morda po zgledu Italije podreja medije, spreminja državno himno, združuje ministristva in si podreja pravosodje?

Če na vse gledamo iz optike širšega evropskega prostora, se bomo zavedali, kako je Slovenija majhna. In kako se znamo izgubiti sredi morja praznih besed, ki so tako logične, da bi jih še državljan Burkiné Faso razumel, če bi mesec dni preživel v Evropi. Naj začnemo s tem, da je Janševa hči pred mesecem dni dobila službo v državnem podjetju Plinovodi. Vik in krik po celi Sloveniji. Ne bi svoje moči raje usmerili v kaj drugega? V skrb za preproste ljudi, ki niso sinovi ministrov ali poslancev, skrb za vse tiste, ki se bojo morali truditi, če bodo hoteli v življenju kaj doseči? Primer Janševe hčerke je preveč

Si bomo v novi sezoni v SSG-ju končno lahko ogledali tudi nekaj kvalitetnih predstav, kjer ne bomo zasledili popačenega Cankarja ali amaterskih vsebin in ne bomo komaj čakali na gostovanje Shakespeara? Po uvodni predstavi 110 okusnih let v režiji Sabine Morena, z igralkama Vesno Guštin in Laro Komar, vse kaže, da se v letošnji sezoni prebujajo nekaj novega. Prva predstava je z vlogama, ki sta bili igralkama pisani na kožo, izpolnila vsa pričakovanja. Od klasičnega pojmovanja zaljubljenosti, prepletene z zapeljivimi kuhinjskimi dobrotami, do vpleta Kosovela, Kocbeka in Shakespeareovih odlomkov, do dvojezičnosti, ki se je prepletala z narječjem, do branja članka iz Edinosti in vpleta Dramatičnega društva. Komedija, v kateri se spajajo sedanost, preteklost, umetnost in kultura. Upamo, da bo prav tako uspešna celotna letošnja sezona!

banalen, da bi se zaradi njega vznemirjali. V Italiji in drugod po svetu je takih primerov kolikor hočemo. In se zaradi tega nihče več ne vznemirja. Izkoristimo v Sloveniji to, kar imamo; ljudski pregovor pravi, da je v slogi moč. Kako lahko Janša misli, da bo sam reševal državo z milijonom in pol prebivalcev, med katerimi jih ima polovico v opoziciji? S podrejanjem medijev. Tudi to je odlična strategija. Pred kratkim je vlada za nova nadzornika Slovenske tiskovne agencije namesto Nede Pagon, doktorice sociologije, profesorice na FDV, odgovorne urednice založbe Studia Humanitatis, ki obvlada angleščino, nemščino in francoščino, predlagala novinarko SDS-ove Demokracije in urednico Reporterja Zlatko Krašovec ter bivšega direktorja družbe Pošte Slovenije Martina Mlakarja. STA bo tako gotovo vedno bolj nevtralna, kvalitetna in širokogledna agencija. Podobno se je zgodilo tudi z največjo slovensko banko. Novi predsednik uprave je postal Janko Medja, dosedanji prvi nadzornik NLB-ja.

Sicer se »izkušen zamejec« temu ne bi smel čuditi. Čudijo pa se lahko Slovenci in člani NLB-ja, ko iz dneva v dan prebirajo oglase o denarni pomoči, ki jo Slovenija potrebuje, če se hoče izvleči iz situacije, v kateri je.

To, da je državna himna prav tako kot barve zastave in njen grb prepoznavna simbolika nekega naroda, prav gotovo ni skrivnost. Slovenska vlada, z Janšo na čelu, pa se tega najbrž ne zaveda, saj že dalj časa trdi, da bi bilo potrebno zamenjati Prešernovo Zdravljico. Slednja naj ne bi odražala enotno mnenje vseh Slovencev, torej levičarskega in desničarskega zornega kota. Prvi predlog o spremembi himne pa je pravzaprav dal cenjeni pisatelj Boris Pahor, ki je trdil, da v slovenski himni ni Slovencev ter, da se razlog

najbrž skriva v tem, da Slovenci sebe ne cenijo. Himna odraža našo kulturo, zgodovino in narodno pripadnost. To so ideali, ki bi jih morali danes, v popolnoma razdvojeni državi najbolj občutiti. Poleg tega pa bi morala vlada imeti druge prioritete. Namesto skrbi za spreminjanje himne bi se lahko na primer posvetila drugim kulturnim prvinam. Če je državna himna kar naenkrat dvignila toliko prahu, zakaj torej nismo bolj premišljeno ravnali tudi z ministrstvom za kulturo?! Morda pa je naš Janez pozabil, kar se je naučil kot Janezek, ko mu rdeča zvezda na nje-

govi titovki še ni bila sporen simbol. »Kar se Janezek nauči, to Janez zna.«

Tudi univerzitetna sfera je zadnje čase pod pritiskom. Izjave podobne takim, da profesorji delajo le nekaj ur na teden, si lahko vsak sam razloži. Ko to slišimo iz državnega vrha, ob tem pa beremo, doživljamo in poslušamo o tem, kako bo država ustanavljala nove, zasebne fakultete, namesto da bi sredstva za razvoj namenila izboljšanju kakovosti Univerze v Ljubljani, se vprašamo, če se vladi vsaj svita, da bo nekega dne njihove stolčke morala prevzeti mlajša generacija. Kako in kje se bo ta mlajša generacija izobrazila in se poglabila v družbeno življenje, z zgledi in možnostmi, ki jih ima, pa se naše vodstvo ne sprašuje.

Seveda pa naša politika ni enolična. Janša je trenutno na oblasti. Kje pa je slovenska levica? Lahko Pahorja, Türka ali Jankovića smatramo za levičarje? Janković ima pri polovici svojih volivcev le srečo, da zastopa pravo stran. Vendar, kaj je naš Zoki dejansko naredil? Ljubljana je sedaj resda lahko najlepša prestolnica daleč naokrog, kdaj bodo pa delavci plačani za svoje delo? Najbrž, ko bo smreka jabolka obrodila.

Zelo lep zgled nam daje tudi bivši predsednik SD-ja, gasilec, gozdar, cestni delavec, frizer, nogavičar in picopek Borut Pahor. »Mojster Borut, bomo zmogli?? Bomo, ja!« Voščimo mu, da bo končno razumel, kaj bo, ko bo velik. Mogoče mu njegova največja ljubezen - politika ravno ne leži ... Njegova skrb pa je bila zadnje čase tako ali drugače zapeljavanje glasov nežnejšega spola, kakor princ na konju...

Positivno oceno pa si ta teden zasluži naš Danilo Türk. Na nedavni proslavi v Kopru je skupaj z navzočimi ponosno pel Vstajenje Primorske. »Danes Sloveni-

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

»V teh razmerah bomo najprej odпусти osebje! (...) Prvi na vrsti sta Glasbena matica in Narodna in študijska knjižnica.«

Livio Semolič, goriški predsednik SKGZ.

»Solidarnostna« izjava o kriznem stanju manjšine.

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

ja slavi. Slavimo naše domoljubje, našo samoodločbo in našo državnost.« S premišljeno in preudarno besedo se daleč pride. Bo v kratkem ponovno slavil na predsedniških volitvah?

Kje pa se v tej veliki politični krizi skriva naš dobri stari Milan? ...Še vedno sedi na pločniku in binglja z nogicami ...čakajoč na boljše čase ...

Šepeta se ... Šepeta se ... Šepeta se ...

Etika, (ne)etika in dvojna morala

Pravijo, da v današnji družbi ni več tabujev, da se lahko sodobni človek zahodne poloble sveta nemoteno pogovarja o vsem in da je izražanje njegovih misli svobodno. Pa je res tako? Niso morda večkrat dejanja prav tistih, ki se proglašajo za predstavnike demokracije, v vidnem nesoglasju s temi trditvami? Se ne postavlja nad določene tematike globoko plast tišine? Pomislimo na celo vrsto polemik, ki jih je v naši deželi sprožil film italijanskega režiserja Marca Bellocchia Bella addormentata (Speča lepota). Govor je bil celo o ukinitvi financiranja in o posledični preureditvi celotnega sistema podpiranja snemanja filmov v FJK. Film, ki kot vezno nit postavlja delikatno in bolečo zgod-

bo Eluane Englaro, je za marsikoga trn v peti. O smrti, evtanaziji in vsem, kar je z njimi povezano, se namreč javno ne sme govoriti oz. ne na tak način, ki bi posamezniku kakorkoli puščal svobodo izbire. Bella addormentata, ki je v teh dneh v kinodvoranah, namreč ne ponuja nobenega že izoblikovanega stališča. Prikazanih je več življenjskih zgodb, ki se na različne načine spopadajo z bojem med življenjem in smrtjo. Gledalec pa mora sam presojati. Veliko je izhodišč za razmislek.

Smrt, ta nedoločena in medla podoba črne niča, je nekaj, kar nas straši, povzroča nelagodje. Zato jo želimo odganjati od sebe, kolikor se le da, jo potisniti nekam daleč stran. Žal pa zna bi-

ti življenje v vsej svoji neprecenljivosti tudi neizmerno kruto. Tragični dogodki, kot so neozdravljiva bolezen ali huda nesreča, človeka priklenejo na posteljo in aparate za oživljanje ter ga postavijo pred težke izbire. V skrajnih primerih, ko bolnik ne more sam odločati, pade težko breme odločitve na najbližje. To so trenutki v življenju, ko človek lahko popolnoma spremeni svoja moralna stališča in nazore. Težko je predvideti, kako bi se vsak izmed nas ravnal v taki situaciji, ko je smrt neizbežna in ko predstavlja umetno podaljševanje življenja le dodatno trpljenje.

Dolgoletni milanski nadškof in kardinal Carlo Maria Martini se je po desetletju spopada-

Šepeta se ... Šepeta se ...

nja s parkinsonovo boleznijo odločil za odklop z apartaur. Opreedelil se je proti terapevtski zagrizenosti. Čeprav cerkev zavrača evtanazijo in je Martini ni nikoli sam zagovarjal, ni obsojal tistih, ki so se zanj izrekli. Kljub njegovemu dejanju ni izgubil niti kančca priljubljenosti, saj se mu je poklonila velika množica ljudi. Cerkev je le molčala. Tega pa ni storila v primeru pisatelja Piergiorgia Welbya, ki mu mišična distrofija ni puščala možnosti ozdravitve. Njegovo prošnjo, da bi mu pomagali umreti, je uslišal anesteziist Mario Riccio. Cerkev mu je zato odklonila cerkveni pogreb. Je to ista cerkev, ki pridiga o ljubezni in razumevanju do trpljenja bližnjega?

Kaj pa politiki, ki so pogumnega Beppina Englaro, ki si je dolga leta prizadeval, da bi njegova hči Eluana lahko počivala v miru, označili za morilca? So to isti politiki, ki si polnijo usta z lepimi besedami in se v dejanjih vedejo čisto drugače? Tako rekoč, dvojna morala na pohodu.

MAORI VS. PAKEHA

Bruno Križman

9.

Kake revolucionarne vne me na Novi Zelandiji ni. Najprej je življenski nivoj na višji ravni kot pri nas. Službe delujejo dobro. Vse si sicer plačuje, iz branja časopisov in pogovor z občasnimi sopotniki, pa sem se prepričal, da so goljufije velika redkost. Poleg tega so »pakehe« nekoli o ograjeni v svojih zlatih ali vsaj pozlačenih kletkah. Maori so stvar zase. Da bi se postavljali za barvo neke zastave je zanje nepojmljivo. Kvečjemu ko bi šlo za njihove specifične zahteve. In večkrat Maori svoj »odpor« izražajo z izkazovanjem tetovaž, ki so prava siktinska kapela ali z ohlapnim zafrkavanjem ustaljene discipline, v slogu »kaj nam pa morejo«. In reveži na octagonu so bili popolnoma osamljeni. Niti rockerja, ki se je izživljal s svojo kitaro, ni nihče od mimoidočih poslušal. In naslednje jutro sem s pomilovanjem opazil, da so jim oblasti nagajale. Rahlo je pršilo in na mestu se je zadrževal le dežurni »upornik«, potuhnjen za krajniki šotora. In mesta vrtnarska služba je kljub dežju sprožila avtomatski sistem namakanja, ki je s svojim brizganjem močil šotor in druge pritikline protestnikov. Značilnost Dunedina je bila skoraj popolna odsotnost azijskih migrantov in trgovcev.

Dunedin ima čudovit naravoslovni, etnografski in zgodovinski muzej. Posebno slednji oddelek privlačuje pozornost, ker so lepo orisana obdobja priseljevanja. Jedro so predstavljali Škoti in ime mesta izhaja iz ladje, ki jih je tja pripeljala. V mestu domuje še mu-

nem mestu in kot po naročilu se ptice pojavljajo v rednih presledkih. Po dve ali tri hkrati preletijo množico fotoografskih aparatov in daljnogledov, ki jih iz neposredne bližine le s težavo ujamejo v svoja kukala. Vsekakor so zgodbe o treh metrih razpona kril nekoliko pretirane. Albatrosi so velike ptice, na oko pa nobena ni presegala dveh metrov razpona. V sprejemnem središču imajo o njih popolno dokumentacijo in ptice se lahko opazuje v njihovi intimnosti. V eno od gnezd je namreč usmerjena kamera, ki oddaja vse, kar se v njem dogaja. In zasebnost...?

krili. Na pešeni plaži pa se je vila jasno začrtana sled nečesa velikega. Treba ji je bilo slediti, vendar se v varni razdalji ustaviti, kajti med nekaj zaokroženimi kamni je ležala masa orjaškega morskega leva, povsem enaka kamnom samim. Pravijo, da ni varno opazovati te živali iz neposredne bližine, ker so kljub veliki masi in vse prej kot gibčnim kretnjam, sposobne bliskovitih skokov in nevarnih ugrizov.

Pač pa je bilo vse živo na skalah pod visoko razgledno točko. Šlo je za pravo porodnišnico tju lenjev. Nekaj desetina samic je komaj skotilo mladiče.

morsko obalo. Gosta volna je čakala na striženje. Ponosno je zrla v objektiv in občasno z globokim »beee...« povedala, da je ona glavna. Spreten frizer bi jo z največjo lahkoto spremenil kar v ...le-va. V Dunedinu sem sklenil, da bolj proti jugu, na otok Stewart, ne grem. Usmeril sem se v notranjost proti novozelandskim Alpam. Prvi cilj je bil v mestu Queenstown, ki je izhodišče za obisk številnih krajev izredne naravne lepote. Od Dunedina je do tja 280 kilometrov, pokrajina pa je popolnoma drugačna kot na severnem otoku ali na vzhodni obali južnega.

»twenty-minute-stop« so si potniki lahko nakupili nekaj slastnih češenj, neverjetno velikih dimenzij. Na kraju gojenja je sadje vedno bolj privlačno, ker gotovo ni pripotovalo tja iz oddaljenih dežel z dodatki kemikalij proti gnitju. S primerno spretnostjo si je človek lahko na vsaki stojnici vzel nekaj sadežev za pokušjo.

Medtem, ko sem zobal orjaške novozelandske češnje, je vse naokoli pokalo. Streljanje iz mitraljezov, topovski strelji, šviganje rakete in nato pok. Kaj pa je to? Streljanje je prihajalo samo iz zvočnikov in so z njim plašili ptice, da bi ne pospravile večino pridelka. Ljudje, ki sadje pobirajo, pa niso domačini. Tu pa tam se v notranjosti nasadov opazijo šotori, kjer prebivajo sezonski pobiranci sadja. V južnoevropske nasade prihajajo iz Romunije, Bolgarije ali Poljske. Tja jih uvažajo iz otokov kot so Fidži, Niue, Kiribati, Vanuatu itd. Delo domačinov je predrago, mnogi pa si tudi nočejo umazati rok.

Tržnica v Cromwellu je nastopila še v naslednjih dneh. Domov sem prinesel tudi nekaj koščic češenj, iz njih pa ni pognalo še ničesar.

Queenstown pomeni na Novi Zelandiji tudi v poletnih mesecih srečanje s snegom. Okoliške gore težko

Nekoliko večja, vendar podobna Soči

Dunedin so ustanovili Škoti. S takim letakom so konec 19. stoletja vabili ljudi z doma

Poleg sadja so imeli na voljo jato črnih žejnih labodov

Butec! Ti bom že pokazal! Moreta moja!

Pingvinov nastop

zej namenjen izključno priseljevanju, na žalost pa so ga prenavljali in zbirke niso bile na ogled. Sem pa izvedel veliko zanimivega v mestni knjižnici, kjer je neverjetno prijazno osebje našlo več knjig s tematiko priseljevanja. Našel sem tudi podvige Maksimilijana miramarskega, ki je tja nekoč priplul s svojo »Novaro«. V neki drugi knjigi je bil podrobno opisan doprinos priseljencev iz Jugoslavije, s točnim številom Slovencev in Hrvatov, ki so bili v veliki večini. Nekaj jih je bilo še iz konca 19. stoletja, ko so tam našli zlato. Dragocena kovina se je hitro izčrpala, iz tedanjih časov pa so na podeželju še ohranili nekaj zlatokopov in jih umetno poživili za turistične obiske. Raziskovalni popotniki v take pasti ne padejo, pač so se nanje vrgli japonski turisti, ki so se pravkar pripeljali z eno tistih belih ladij, ki plujejo okoli Nove Zelandije. Dunedin šteje med svoje zanimivosti tudi grad, zgrajen po škotskem vzorcu. Tudi proti njemu se ob prihodu ladij odpravi nekaj desetina avtobusov.

Bistvo obiska pokrajine Otago pa je istoimenski polotok. Ime je maorskega izvora. Napisano je »peninsula«, angleška izgovorjava pa izpade kot smešni »pajnansula«. Na vsakem perspektu obetajo čudo na zemlji. Polotok je kraj domovanja eksotičnih živali. Morski levi, tju lenji, pingvini in albatrosi. Res so vsi prisotni in se jih dejansko vidi, le, da je njihovo število majhno. Albatrosi so navidezno ogromni galebi. Gnezdijo na severnem delu nekega rtiča in dostop na njihov teritorij preprečuje pregrada iz bodeče žice. Krajevni naravoslovci skušajo tem pticam ohraniti popoln mir in postopoma utrditi kolonijo. Obiskovalcev je ogromno. Potrpežljivo je treba čakati na primer-

Otago predstavlja tudi delavnico za pingvine. Teh pa je malo in za večjo populacijo skrbi uprava naravnega parka. Pingvinom postavljajo čim bolj varna umetna gnezda. Taka, ki bi jih obvarovala pred vidrami. V tako gnezdo je bila usmerjena kamera, ki ni mogla prikazati drugega kot enega od staršev, ki je skrbno gred dve jajci, da bo iz njih dorasel vsaj en pingvin. Da bi prežive-la oba, bo zelo težko. Tudi vidre je tja prinesel belokožec. Se pa je pingvinska populacija izkazala ob točno predvidenem času. Povedati je treba, da se naravni park obišče od popoldneva do večera, ko se živali vračajo iz morja v svoje brloge in gnezda. Prav tedaj je samotni pingvin priplaval na plažo, se vzravnal, se otresel vode in počasi začel stopati proti grmičevju ob pešeni plaži. Strumno se je začel vzpenjati v breg in si kot po naročilu turističnega društva dvakrat pretegnil roki, oziroma

Orjaške češnje na tržnici v Cromwellu

Ovca si je domislila, da je lev

Mlake krvi v plitvih luknjah so pričale o demografskem prirastku. Vsepovsod so mladiči iskali materino mleko, drugi, morda dan stari, pa so matere klicali na pomoč, ker so se na skalovju zaplezali. Nekaj samcev je lenarilo, samice pa so imele z dojenjem in skrbjo za varnost radovednega podmladka obilo dela. Sliko prave poezije narave sta dopolnila dva samca, ki sta se - morda navidezno - sprla. Oba sta imela sicer razgrizeno kožo in nekaj ran je pričalo, da je bilo v ozadju še nekaj hujšega. Morda ljubosumje. Nekatere mlade mamice so bile res ljubke.

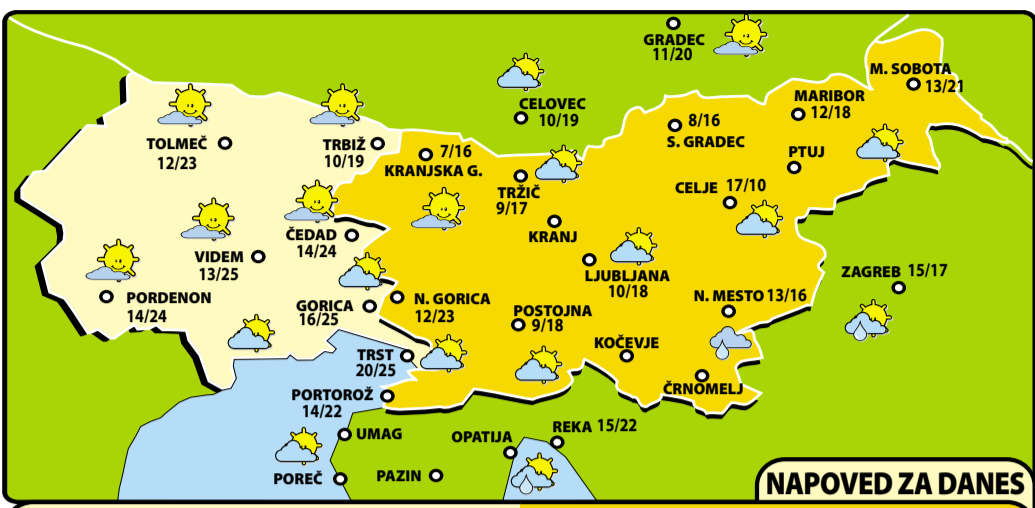
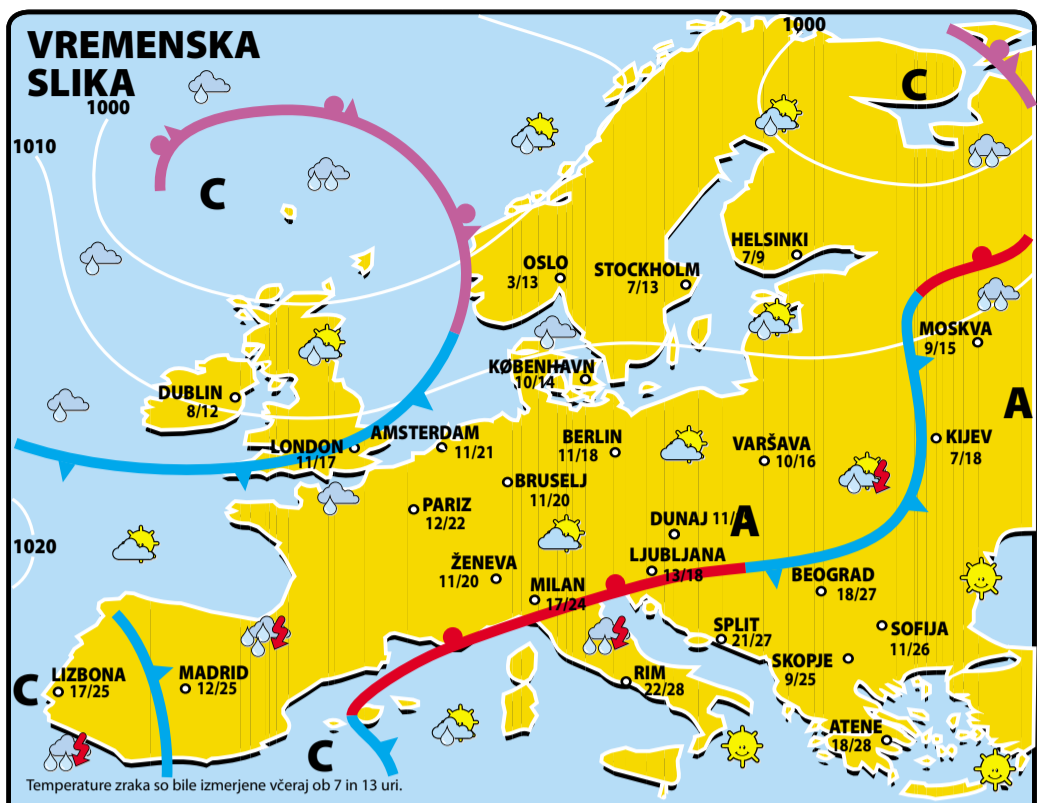
Ob vsej morski favni pa se je najbolj izkazala ovca, očitno lepota v eni od čred, ki so se pasle po travnikih nad

Pri mestecu Roxburg, kjer je na drogu osrednjega trga plapolala škotska zastava, so se začeli nasadi raznovrstnega sadja. Češnje so bile v polnem zorenju. Že so nastopale marelice, breskve in hruške. Pogosti so bili vinogradi na visokih bregovih v kanjon pogreznjene reke z vodo modre barve. Skoraj bi jo imel za Sočo, le, da je bilo vode veliko več. Pobočja dokaj visokih hribov so bila brez drevov in marsikje so kraljevale gole skale. Višek sadjarstva sem doživel v mestecu Cromwell. Kompozicija neokusno izdelanega in še bolj naivno prebarvanega spomenika je predstavljala prej omenjeno sadje. Postanek na mestni tržnici je spadal med trgovske pobude vsakega šoferja. V

jasno zmerno oblačno oblačno rahal dež zmeren dež močan dež nevihte veter megla rahal sneg zmeren sneg močan sneg topla fronta hladna fronta okluzija izobara C središče ciklona A središče anticklona

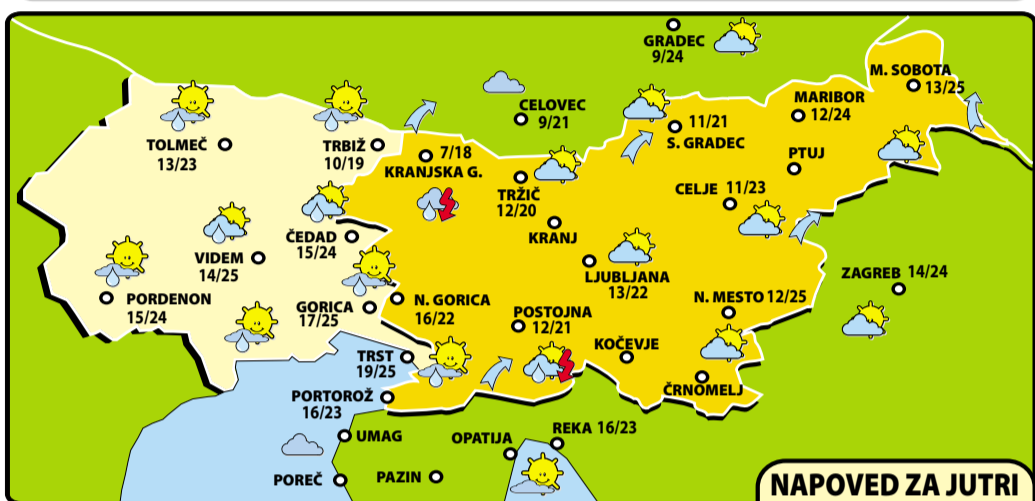

V zgornji nižini in v hribovitem svetu bo zmerno do spremenljivo oblačno, v spodnji nižini in ob morju pa bo predvsem na vzhodu možna večja oblačnost. Ponoči in zjutraj bi se lahko v spodnji nižini, v Valcellini in v okolici Trbiža pojavila megla, ki se bo čez dan razblinila.

V severnih krajih bo deloma jasno, drugod se bo od juga oblačnost spet povečala. Predvsem v južni polovici države bo občasno deževalo. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 16, najvišje dnevne od 16 do 22 stopinj C.

Nad Sredozemljem se bodo v naslednjih dneh še zadrževali precej vlažni jugozahodni tokovi, ki bodo dosežali tudi našo deželo.

Nad severozahodnim delom Evrope je obsežno ciklonsko območje. Hladna fronta se je pomaknila prek Slovenije proti jugovzhodu. V višinah začneja k nam dotekati nekoliko bolj suh zrak.

Nadaljevalo se bo nestanovitno vreme: zjutraj bo spremenljivo oblačno, čez dan se bo oblačnost povečala, zvečer pa bo, predvsem v nižini in v predalpskem svetu deževalo. Tudi zjutraj bi se lahko pojavile posamezne plohe.

Jutri bo spremenljivo oblačno, predvsem v hribovitih zahodnih krajih bodo nastajale krajevne plohe. Ponekod bi pihal jugozahodni veter. V nedeljo bo večinoma oblačno, občasno bo deževalo.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vstane ob 7.00 in zaton ob 18.50
 Dolžina dneva 11.50

BIOPROGNOZA
 Vremenski vpliv bo obremenjen, značilne vremenske pojave težave bodo pogoste. Okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Spanje v noči bo moteno. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
 Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 21,2 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	19	2000 m	8
1000 m	16	2500 m	6
1500 m	11	2864 m	4

UV INDEKS
 UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 5 in v visokogorju 5,5.

PLIMOVANJE
Danes: ob 3.50 najnižje -58 cm, ob 10.18 najvišje 57 cm, ob 16.28 najnižje -46 cm, ob 22.16 najvišje 41 cm.
Jutri: ob 4.15 najnižje -53 cm, ob 10.43 najvišje 58 cm, ob 16.59 najnižje -49 cm, ob 22.47 najvišje 35 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Gabriella Compagnone

Prva italijanska sand artist v

"Note di Sabbia"

V Nedeljo, 30. Septembra od 17.00 dalje v

montedoro

freetime

Milje(Trst) - www.montedorofreetime.it - Brezplačno parkirišče